Ушбу сонда:
2 ЧАЛА ЯРИМ ИСЛОҲОТ ТАРАҚҚИЁТГА ҒОВ
3 ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА
4 Хотира уйғонса гўзалдир САХИЙ ҚАЛБ АРМОНИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ - ОЛИЙ БАХТ

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2003 йил 25 март, сешанба № 48 (1473)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг Қ А Р О Р И

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши қ а р о р қ и л а д и:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессияси 2003 йил 24 апрель куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э.ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2003 йил 24 март

* * *

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилиши назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2002 йилдаги ижроси тўғрисида.
2. «Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
3. «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (янги таҳрири) лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
4. «Банкротлик тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (янги таҳрири) лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
5. «Банк сири тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
6. «Жамоат фондлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).
7. «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).
8. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида.
9. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида.

* * *

Ушбу масалалар билан бир қаторда депутатлар муҳокамасига Олий Мажлис ваколатига тааллуқли бошқа масалалар ҳам киритилиши мўлжалланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
Ф А Р М О Н И

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, қишлоқда ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқаришнинг бозор тамойилларига мос келадиган ташкилий тузилмасини татбиқ этиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларининг мустақиллигини кенгайтириш ҳамда уларнинг ишончли ҳуқуқий муҳофазасини таъминлаш мақсадида:

1. Қуйидагилар қишлоқ хўжалигида мулкчилик шаклларини ўзгартириш ва ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштиришнинг энг муҳим йўналишлари этиб белгилансин:

суғорма деҳқончилик ҳамда суғориладиган экин майдонлари чекланганлиги шароитида мулкчиликнинг ижара шакллари ва шартномавий муносабатларга асосланган хўжалик юритиш тизимини ривожлантириш;

қишлоқда асосий ишлаб чиқариш бўғини ҳисобланган қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларининг манфаатларини пухта таъминлашга қаратилган иқтисодий ва ҳуқуқий шарт-шароит яратиш, тайёрлов, қайта ишлаш корхоналари, моддий-техника ресурслари етказиб берувчилар, молия-банк муассасалари ҳамда бошқа хизмат кўрсатиш ташкилотлари фаолиятини ушбу мақсадга бўйсундириш;

хўжалик юритишнинг ширкат, фермер ва деҳқон хўжаликлари ташкилий-ҳуқуқий шаклларини сақлаб қолиш, истиқболда асосий қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарувчи субъект бўлиб қоладиган фермер хўжаликларини ривожлантиришни устувор йўналиш сифатида белгилаш.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, бунда:

а) Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликларининг таклифларига мувофиқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилар билан тайёрлов ташкилотлари ўртасида тузилган контрактация шартномаларини умумлаштириш асосида жорий йилга пахта ва дон етиштириш прогноз кўрсаткичлари республика ва минтақалар даражасида белгиланади;

б) қишлоқ хўжалик товар ишлаб чиқарувчилари хўжаликларнинг ихтисослашувини ҳисобга олган ҳолда ва тузилган контрактация шартномаларига асосан қишлоқ хўжалик экинларини мустақил равишда жойлаштирадилар;

в) хўжаликлар ўз меҳнати натижаларини, шу жумладан етиштирилган маҳсулотни, ўзларига тегишли мол-мулк, молиявий ва моддий ресурсларни ўз хоҳишига кўра тасарруф этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Адлия вазирлиги бир ой муддатда Фармоннинг мазкур бандидан келиб чиққан ҳолда амалдаги барча низом ва меъёрларни қайта кўриб чиқсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Адлия вазирлиги, Ер ресурслари давлат қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимликлари қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш муносабатларининг асосий шакли сифатида ижара муносабатлари кенг ривожланишини таъминласинлар. Вазирлар Маҳкамасига бир ой муддатда 2004 йилдан бошлаб барча ширкат ва фермер хўжаликларини қишлоқ хўжалик экинзорларидан фойдаланишнинг ижара шаклига ўтказиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш юзасидан таклифлар киритилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ер ресурслари давлат қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимликлари фермер хўжаликлари тузиш ҳамда улар фаолиятини ташкил қилиш жараёнида қуйидаги принципиал қоидаларга амал қилсинлар:

фермер хўжаликлари, қоида тариқасида, тугатиладиган зарар билан ишлаётган, паст рентабелли ва истиқболсиз ширкатлар негизида барпо этилади;

фермер хўжалиги юридик шахс сифатида, асосан хусусий корхона шаклида, кейинчалик улар турли шаклдаги кооперацияларга бирлашиш ҳуқуқи билан барпо қилинади;

ер майдонлари фермерларга танлов асосида эллик йилгача узоқ муддатли асосда, ижара муддати давомида мерос қилиб қолдириш ҳуқуқи билан ижарага фойдаланиш учун берилади;

фермер хўжаликларига берилган ер майдонлари ширкат хўжаликларининг балансидан чиқарилади;

фермер хўжаликларини шакллантириш учун ер майдонлари бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган алоҳида Низом билан белгиланади;

етиштириладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бериш ҳамда моддий-техника ресурслари ва хизматларни олиш учун шартномаларни фақат фермер хўжаликларининг ўзлари тайёрлов, қайта ишлаш ҳамда хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари билан тўғридан-тўғри тузадилар;

фермер билан ёлланма ходимлар, шу жумладан оила аъзолари ўртасидаги меҳнат муносабатлари амалдаги меҳнат қонунчилигига мувофиқ меҳнат шартномаларига асосланади.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликлари билан бирга икки ой муддатда қуйидагиларни ишлаб чиқиб, тасдиқласин:

маҳаллий шароитларни, қишлоқ хўжалик ерлари, меҳнат ресурслари мавжудлигини ҳамда ширкатларни қайта ташкил этиш натижасида бўшаб қоладиган ходимларни иш билан таъминлаш истиқболларини чуқур таҳлил этиш асосида вилоят ва туманлар бўйича яқин йилларда фермер хўжаликларини ривожлантириш Концепцияси;

2003-2005 йилларда қишлоқда замонавий бозор инфратузилмасини комплекс ривожлантириш Дастури.

6. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқариш тизимини тубдан қайта кўриб чиқиш зарур деб ҳисоблансин, бунда Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигини тақсимотчилик вазифаларидан озод қилиш ҳамда қишлоқ хўжалиги тармоқларига раҳбарлик қилишнинг маъмурий-буйруқбозлик усулларидан воз кечиш назарда тутилсин.

Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

қишлоқ хўжалигини замонавийлаштириш ва барқарор ривожлантиришга қаратилган ягона агротехника сиёсатини ўтказиш;

(Давоми 2-бетда).

Бухоро шаҳридаги «ОФС» тикувчилик фирмасида тикилаётган бир-биридан бежирим эркаклар костюми, шими, аёллар ва болалар уст кийимлари хорижникидан асло қолишмайди.

Ўтган йилнинг тўртинчи чорагида фирма 2.5 миллион сўмдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарди. Унинг 25 нафар ишчиси маҳсулотнинг сифатли ва харидоргир бўлиши учун астойдил меҳнат қилаётир. Бунинг натижаси ўлароқ, ушбу фирма вилоят тадбиркорларининг «Ташаббус — 2003» кўрик танловида иштирок этиб, биринчи ўринга сазовор бўлди ва республика босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Суратларда: тикувчилар Манзура Ғафурова, Олима Фозилова, Дилфуза Шарипова ва Лобар Нарзиева; бичувчи Мавлон Шарипов.

Собир ЗУФАРОВ (ЎзА) олган суратлар.

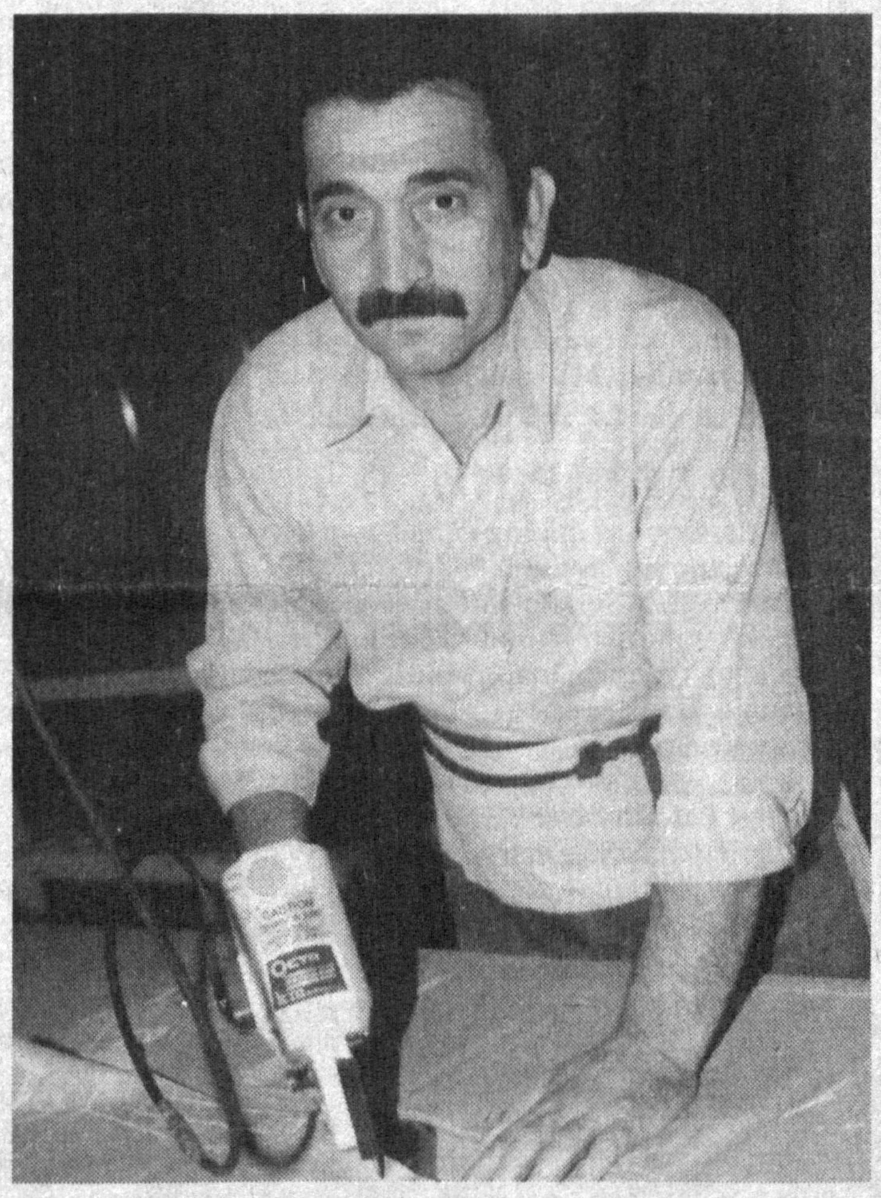

ҚЎШАЛОҚ БАЙРАМ

Қорақўрғонликлар учун Наврўз қўшалоқ қувонч олиб келди. Қишлоқнинг Улуғбек кўчасида икки ярим километрли газ қувури тортилиб, аҳоли табиатнинг яна бир неъматидан баҳраманд бўлди.

Фарғона водийсидаги чекка қишлоқларга газ қувури тортиш, мактабларни таъмирлаш, ичимлик суви ва ирригация тармоқлари қуриш, кўчаларни асфалтлаш ишлари Американинг «Мерси Корпус» халқаро инсонпарварлик ташкилоти САІР - маҳалла ташаббусларини инвестициялаш дастури томонидан амалга оширилмоқда.

Чуст туманидаги ушбу қишлоқда амалга оширилган ишлар ҳам «Мерси Корпус»нинг икки ярим миллион сўмдан зиёдроқ ёрдами ҳамда маҳалла аҳлининг бир миллион сўмга яқин жамғармаси ҳисобидан бажарилди.

(ЎзА).

Энг яхши тадбиркорларимиз

ҲАР ҚАНЧА ФАХРЛАНСА ЯРАШАДИ

Норин Наманганддаги аҳоли зич жойлашган туманлардан. Истиқлол йилларида бу ерда ҳам тадбиркорликка кенг йўл очилди. Кўплаб янги ишчи ўринлари яратилди, бунда ишбилармон, тадбиркор, узоқни кўра биладиган замондошларимиз хизмати каттадир.

Ана шундай элим ва юртим деб яшаётган тадбиркорлардан бири Маҳфиратхон Мирзааҳмедова. У бошқараётган ҳунарманд аёллар довруғи бугун Ўзбекистонга кенг ёйилган. Негаки, бу чевар аёллар мамлакатимиз рамзи, фахри, ғурури бўлган Давлат байроқларини тайёрлашади. Давлат стандартлари асосидаги байроқлар эса бугун водийдаги нуфузли ташкилотларнинг пештоқида ҳилпираб турибди.

Халқимиз азал-азалдан ҳунарни ва ҳунармандларни ардоқлаган. Ўзбек аёллари дўппи, кашта тикиб, гилам тўқиб чеварлиги билан дунёни лол қолдирган. Момоларининг ишларини бугун зукко тадбиркор, ҳунармандларимиз давом эттиришяпти. Ана шундай ҳунарманд М. Мирзааҳмедованинг саъй-ҳаракати билан туманда 150 ишчи ўрни яратилди. Бу эзгу ишда ҳокимлик, Меҳнат биржаси,касаба уюшмалари кўмаклашди, баҳоли қудрат қўллаб-қувватлашди.

—Айни кунда корхонамизда 15 тур маҳсулот тайёрлаяпмиз, – дейди Маҳфират Мирзааҳмедова, – чеварчилик, косибчилик, дурадгорчилик, терини қайта ишлаш каби ҳамюртларимиз учун кундалик зарур бўлган ҳунармандчилик буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Албатта, опа – сингилларимизни ҳам эсдан чиқарганимиз йўқ. Аёлларимиз учун «Гўзаллик салони» ташкил этдик. Бу ерда 10 нафар ишчи ўрни барпо этилди. 2002 йил — улкан имкониятлар йили бўлди. Меҳнат вазирлигидан янги ишчи ўринлари учун 5 миллион сўм маблағ олиб, истеъмол бозорини ривожлантириш учун маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. 2.5 миллион сўмга турли газламалар харид қилдик. 1 миллион 400 минг сўмга «Папзингер» чок машинаси сотиб олдик. Даромадимиз ҳам шунга яраша бўлди. Йиллик даромадимиз 3 миллион 600 минг сўмни ташкил қилди.

Соҳиба АЪЗАМОВА, «Ишонч» мухбири.

БЕКАЛАР ҚУВОНЧИ

Тўрақўрғон туманидаги Ахси қишлоғининг Қодиробод маҳалласи аҳолиси учун Наврўз айёми қўшалоқ байрамга айланди. Энди маҳалла хонадонларида зангори оловдан фойдаланилади.

- Обод маҳалла йилида туманда қишлоқ инфратузилмасини яхшилашга доир кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда, - дейди янги газ тармоғини фойдаланишга топшириш маросимида туман ҳокими Х.Ҳожиматов. - Уч ой мобайнида тўрт километр газ қувури ва бир ярим километр сув ўтказиш тармоқлари ётқизилди. Қишлоқ аҳлининг маиший турмуш шароитлари анча яхшиланди.

Газ қувури линиясини ўтказиш якка тартибда уй-жой қурилиш вилоят бошқармаси буюртмаси бўйича амалга оширилди. Бу ишга Бобур номли ширкат хўжалиги ҳам ўз ҳиссасини қўшди.

(ЎзА).

ДУНЁ ПОЛВОНЛАРИ ТЕРМИЗДА БЕЛЛАШАДИ

Шу йилнинг 4-5 апрел кунлари Термиз шаҳрида кураш бўйича Ўзбекистон Президенти совриниi - Ал-Ҳаким Ат-Термизий хотирасига бағишланган анъанавий VI халқаро турнир бўлиб ўтади. Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасида ана шу тадбирни ўтказиш ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлди.

Таъкидлаш жоизки, бу йилги мусобақаларга ҳар сафаргидан-да кўп меҳмон - АҚШ, Буюк Британия, Япония, Бразилия, Канада, Боливия, Жанубий Корея, Туркия, Янги Зеландия, Жанубий Африка Республикаси каби йигирмага яқин мамлакатдан нуфузли полвонлар келиши кутилмоқда.

Йиғилишда ушбу мусобақани ўтказиш билан боғлиқ ишларнинг қай даражада бажарилаётгани таҳлил этилди. Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари Қувондиқ Мадартов ва бошқа мутасадди идоралар раҳбарларининг ахбороти тингланди. Тошкент ва Термиз шаҳарларида меҳмонларни кутиб олиш, халқимизнинг бой тарихи ва қадимий анъаналаримиз билан таништириш борасида қилинаётган ишларга алоҳида эътибор қаратилди.

Икки кун давомида полвонлар етти вазн тоифасида гиламга чиқади. Мутлақ вазн тоифасида ғолиб чиққан курашчига Ўзбекистон Президенти совриниi - «Нексия» автомобили топширилади. Бошқа вазн тоифаларидаги беллашувларнинг ғолиб ва совриндорлари ҳам муносиб тақдирланади.

(ЎзА).

«Ишонч»га жавоб берадилар

«ГУВОҲНОМА у қаерда, кимга ва қай йўсинда берилиши керак?»

Газетамизнинг 2003 йил 14 март сонида эълон қилинган юқоридаги сарлавҳали мақолада Тошкент вилояти Зангиота тумани ҳудудидаги «Илм шуъласи» ёзув-чизув моллари бозорида ва Тошкент шаҳрининг турли савдо нуқталарида тадбиркорлар томонидан ҳар хил гувоҳнома ғилофлари, талабалик ва ўқувчилик билетлари каби ҳуқуқий ҳужжатлар сотилаётганлиги, бу ҳолатга назорат қилувчи органлар эътиборсизлик билан қараётганлиги танқид қилинган эди.

Ушбу матбуот чиқиши юзасидан қуйидаги жавоб олинди. Унда шундай сатрлар бор:

– Мақола солиқ тизими ходимлари ўртасида муҳокама этилиб, унда муҳим муаммо кўтарилганлиги таъкидланди. Матбуот чиқишида келтирилган ҳолатлар бўйича ўтказилган текширувлардан шу нарса маълум бўлдики, ҳақиқатдан ҳам «Илм шуъласи» бозорида Й.Шукуров, С.Ниғматов, Т.Ляминалар тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётганликлари тасдиқланди. Хусусий тадбиркор С.Ниғматовнинг ҳужжатлари ўрганилганда Тошкент шаҳридаги «Кафил» хусусий фирмаси билан умумий қиймати 180 минг сўмлик бир минг дона гувоҳнома ғилофи учун шартнома тузилганлиги маълум бўлди. Лекин сотувга чиқарилган гувоҳнома ғилофлари айнан «Кафил» хусусий фирмасида тайёрланганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар йўқ эди.

Худди шундай ҳолат бошқа тадбиркорлар фаолиятида ҳам кўзга ташланди. Улар ҳам юқорида қайд этилган хусусий фирма билан шартнома тузишгану, лекин сотувга қаерда тайёрланганлиги номаълум бўлган 35 дона ғилоф қўйилган. М.Ляминага эса ғилофларни тошкентлик тижоратчи М.Андреев нақд пулга етказиб бераркан. Ҳозир унинг шахси ўрганиляпти ва ҳуқуқбузарларга нисбатан чоралар кўриш юзасидан суриштирув ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Давлат солиқ инспекцияларига ўз ҳудудларидаги савдо нуқталарини пухта назорат остига олиш ва ҳуқуқбузарлик ҳолатларига чек қўйиш юзасидан аниқ топшириқлар берилди.

Э.ГАДОЕВ, Давлат солиқ қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари.

«АВТОБУС НЕГА ЙЎЛГА ЧИҚМАДИ?»

«Ишонч»нинг 2003 йил 14 февралдаги сонида чоп этилган ушбу сарлавҳали мақола Наманган вилоят касаба уюшмаси ҳамда «Наманагантранс» вилоят юк ва йўловчи ташувчилар уюшмаси раҳбару мутахассислари иштирокида муҳокама қилинди. Мутасадди ташкилотлар фаолиятидаги жиддий камчиликлар атрофлича таҳлил этилди. Жорий йилда аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш даражасини ошириш, мутасадди корхоналарнинг иқтисодий ҳолатини имкон қадар яхшилаш, уларда касаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш, ходимларнинг топширилган иш учун масъулиятини кучайтириш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди.

Шунингдек, касаба уюшма ходимларининг масъулиятини ошириш мақсадида бажарилаётган ишлар юзасидан ҳар ҳафталик мониторинг жорий қилинди, ҳар ой якуни бўйича мутасадди раҳбарларнинг ҳисоботини тинглаш йўлга қўйилди. Шунингдек, ҳуқуқни ҳимоя қилиш идоралари ҳамда автомобил ва дарё транспорти агентлиги ходимлари билан биргаликда умумий транспорт ташувчилари фаолиятини назоратга олиш, мақсадга эришиш учун рейдлар ўтказиш борасида режа-тадбири ишлаб чиқилди.

А.ФОЗИЛОВ, Наманган вилояти ҳокимининг ўринбосари.

* * *

Ушбу мақола юзасидан вилоят автотранспорт ва йўл хўжалиги ходимлари касаба уюшма раислари Кенгашининг раиси имзоси билан қуйидаги жавоб олинди.

Унда, жумладан, шундай дейилади:

«Наманагантранс» уюшмаси режасига кўра вилоят ҳудудидаги 196 та йўналиш бўйича қатнов белгиланган бўлса-да, баъзи бир эҳтиёт қисмлар етишмаслиги оқибатида ҳозирда мақолада ўринли танқид қилинганидек, 102 йўналиш бўйича кунига 177 та автобус ва турли йўналишдаги таксилар йўлга чиқмоқда. «Наманагантранс» уюшмаси тизимидаги автокорхоналарнинг республикамиз корхона, ташкилот ва хўжаликларига кўрсатган ва турли сабабларга кўра ҳозирча ундирилмаган транспорт хизматлари учун тўлов ҳақлари ниҳоятда катталиги камчиликларнинг асосий сабабидир.

Дебитор қарзлар ўз вақтида ундирилмаганлиги сабабли вилоят автотранспорт корхоналарининг нефт маҳсулотлари тизимидаги қарзлари 133 миллион сўмдан зиёдни, тармоқ ходимлари иш ҳақидан қарздорлик эса 100 миллион сўмдан зиёдни ташкил этмоқда...»

Шунингдек, жавоб хатида таъкидланишича, иш ҳақи ўз вақтида тўланишини назорат этиш бўйича Наманган вилоят прокуратураси билан касаба уюшмалари вилоят Кенгашининг «Услубий тавсияси»да қарздорликка оид кўрсаткичлар тегишли идораларга ойма-ой таҳлил этиб берилмоқда. Жумладан, маошдан энг катта қарздорликка йўл қўйган корхоналар бўйича 9 та туман ва шаҳар прокуратурасига долзарб муаммони ҳал этишда амалий ёрдам кўрсатиш учун маълумотлар юборилди. Бу каби тадбирлар натижасида 12, 22, 57 ва 2523-сонли автокорхоналарда иш ҳақидан муддати ўтган қарздорликни сезиларли даражада камайтиришга эришилди.

Таъкидлаш жоиз, жавоб хатида негадир мақолада алоҳида қайд этилган 11-, 36- ва 89-автокорхоналар ҳақида лом-мим дейилмаган. Улар хусусида таҳририят жавоб кутади.

«ЧАЛА МАКТАБЛАР ҚАЧОН БИТАРКИН?»

Газетамизнинг 2003 йил 27 феврал сонидаги юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган танқидий мақолага қуйидаги мазмунда жавоб олинди:

«Мақола вилоят ҳокимлигида вилоят халқ таълими бошқармаси масъул ходимлари, шаҳар ва туманлар ҳокимларининг ўринбосарлари, халқ таълими бўлимлари мудирлари иштирокида атрофлича, талабчанлик вазиятида муҳокама этилди. Камчиликларни бартараф этиш, муаммоларни жойида ҳал этиш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Шунга кўра, қурилиши тўхтаб қолган Ўрта Чирчиқ туманидаги 39-мактаб биносини фойдаланишга топшириш юзасидан смета лойиҳасини қайта кўриб чиқишга киришилди. 56-мактаб учун қурилаётган бино жорий йил вилоят манзилгоҳи қурилиш дастурига киритилди. 17-мактабда ўқув-тарбия жараёнини намунали йўлга қўйишни таъминловчи зарур чоралар белгиланди. Илм маскани атрофи ободонлаштирилиб, синфхоналар дераза ойналари бутланди, бошқа зарур жиҳозлар билан таъминланди.

Тумандаги 2, 46, 52-мактабларни таъмирлаш, ўқувчилар учун қулай шароитлар яратиш юзасидан амалий ҳаракатлар изчил олиб борилмоқда.

А.РАҲИМБЕРДИЕВ, Тошкент вилояти ҳокимининг ўринбосари».

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ИСЛОҲОТЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

замонавий агротехнологияларни такомиллаштириш ва уларни қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши тармоқларига жорий этиш;

қишлоқ хўжалик товар ишлаб чиқарувчиларига бозор тамойиллари ва механизмлари асосида хизмат кўрсатувчи тармоқлар, бўғинлар ва тузилмалар фаолиятини мувофиқлаштириш;

ирригация тизимларини бошқаришнинг маъмурий-ҳудудий принципидан ҳавза принципига ўтишни кўзда тутувчи сув ресурсларини бошқариш, шунингдек суғорма сувдан фойдаланишда бозор тамойилларини барча даражада татбиқ қилиш.

7. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги бошқаруви марказий аппаратининг тузилмасида қуйидаги муаммоларни ҳал этиш бўйича Кенгашлар тузиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин:

- пахтачиликни ривожлантириш;
- ғаллачиликни ривожлантириш;
- сабзавот-полиз экинлари, мева ва узумчиликни ривожлантириш ҳамда уларни комплекс қайта ишлаш;
- чорвачиликни ривожлантириш;
- ер-сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ирригацияни ривожлантириш ва ер унумдорлигини ошириш;
- қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва кимёлаштириш.

Тегишли тармоқларни ислоҳ қилиш ва ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги салоҳиятидан самарали фойдаланиш бўйича аниқ тавсиялар ишлаб чиқиш Кенгашларнинг энг муҳим вазифалари этиб белгилансин.

Мазкур Кенгашлар таркибига жамоатчилик асосида етакчи мутахассислар аъзо бўлиб кирадилар. Кенгашларнинг раислари Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳайъатининг аъзолари ҳисобланадилар.

Кенгашларнинг барча тавсиялари Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳайъатининг мажлисларида муҳокама этилиши лозим, унинг қарорлари ижро этиш учун мажбурий ҳисобланади.

Мазкур Кенгашлар ишчи органларининг вазифалари Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг тегишли бошқарма ва бўлимлари зиммасига юклатилсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Адлия вазирлиги ҳамда Иқтисодиёт вазирлиги бир ой муддатда тегишли ташкилотлар билан бирга қуйидагиларни ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин:

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, унинг вилоят ва туман бўлинмалари тўғрисидаги янги низомлар;

фермер хўжалиги ва қишлоқ хўжалик кооперативи (ширкати)нинг янги намунавий уставлари.

Ушбу низомларни тайёрлаш чоғида қишлоқ хўжалик корхоналарининг мустақиллигини кенгайтириш, ҳар бир бошқарув ва хўжалик юритиш субъектининг вазифа ҳамда мажбуриятлари аниқ чегаралаб қўйилиши, ширкат хўжаликларида кадрлар масалаларини ҳал этишнинг демократик шакллари, қишлоқ хўжалик товар ишлаб чиқарувчиларининг жорий фаолиятига маъмурий аралашувга барҳам бериш кўзда тутилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги бир ой муддатда манфаатдор идоралар билан биргаликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, моддий-техника ресурсларини етказиб бериш ва хизматлар кўрсатиш бўйича шартномаларни қайта ишлаб чиқсин ҳамда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда янги намунавий шартномаларни белгиланган тартибда тасдиқласин.

Мазкур шартномаларда қуйидагилар кўзда тутилсин:

асосий қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштирувчининг тайёрлов, қайта ишлаш ва хизмат кўрсатиш ташкилотлари билан ишлаб чиқариш муносабатларида устувор мавқеи;

томонларнинг ҳуқуқ ва ўзаро мажбуриятларини аниқ белгилаш;

маҳсулот етказиб бериш, ишлар бажариш, хизмат кўрсатиш ҳамда шартномалар бўйича ўзаро ҳисоб-китобларнинг тартиби ва аниқ муддатларини белгилаш;

шартномавий муносабатлар мазмуни ва моҳиятини бош вазифа - асосий маҳсулот ҳисобланган пахта толаси, дон ва бошқа маҳсулотларни энг кам сарф-харажат билан етиштириш вазифасига эришишга бўйсундириш;

шартнома мажбуриятларининг ижроси учун томонларнинг жавобгарлигини аниқ белгилаб қўйиш.

Мазкур шартномалар агротехника тадбирлари амалга оширила бошлашидан кечи билан 1 ой олдин тузилиши лозимлиги белгилаб қўйилсин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги:

қишлоқ хўжалигида шартномалар тузиш ва уларни бажариш чоғида белгиланган норма ҳамда талабларга хўжалик юритувчи субъектларнинг риоя этишлари устидан мунтазам назорат ўрнатсин;

бир ой муддатда, Олий суд ва Олий хўжалик суди билан биргаликда республика минтақаларида қишлоқ хўжалик товар ишлаб чиқарувчиларининг шартномавий ўзаро муносабатлардан келиб чиқадиган манфаатлари ишончли ҳимоя этилишини таъминлайдиган ҳуқуқий институтларнинг ривожланган тизимини шакллантириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат статистика қўмитаси, Молия вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси бир ой муддатда қишлоқ хўжалик корхоналари фаолиятини баҳолашда статистик ва молиявий кўрсаткичларнинг амалдаги тизимини ўргансинлар ҳамда ана шу асосда уларни тубдан қайта кўриб чиқиш бўйича таклифлар киритсинлар ва бунда бозор иқтисодиёти талабларига мувофиқ уларни қисқартириш ҳамда ягона ҳисобот тизимини яратишни кўзда тутсинлар.

Айни чоғда вазирликлар ва идоралар томонидан барча бошқарув поғоналарида қўшимча ҳисобот шакллари жорий этилишига йўл қўйилмасин.

11. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда амалдаги қонунчиликка ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги таклифларни Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

12. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Р.Азимов ва Н.Юсупов зиммаларига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2003 йил 24 март

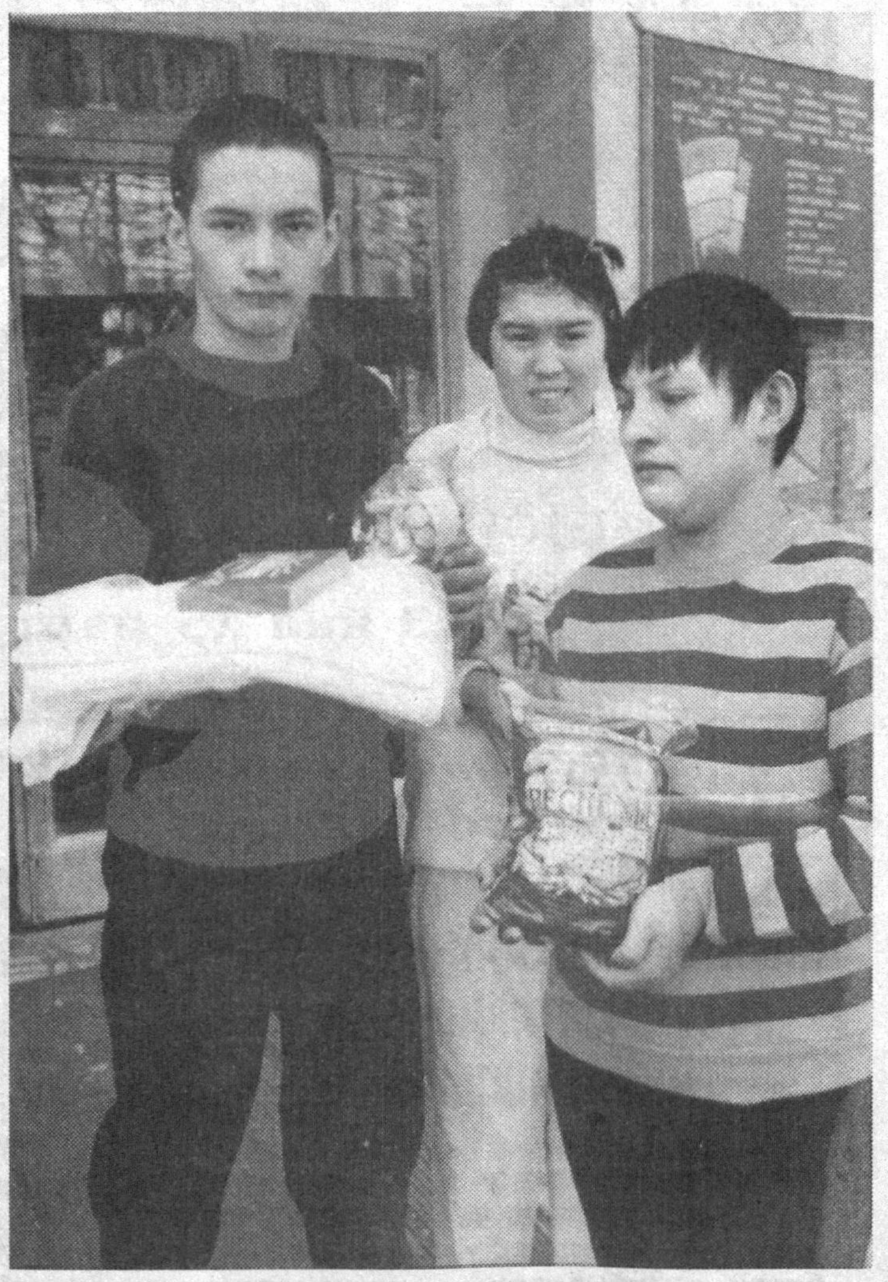

Меҳр-саховат айёми - Наврўз тантаналари нишонланаётган шу кунларда касаба уюшмалари ногирон ва кекса фуқароларимизга моддий-маънавий жиҳатдан кўмак кўрсатишмоқда. Ўзбекистон енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси фаоллари пойтахтимиздаги 1-болалар мурувват уйига ташриф буюришди. Бу ерда тарбияланаётган 320 нафар ногирон болага байрам совғалари топширилди.

Икром ҲАСАНОВ олган суратлар.

НУРОНИЙЛАР СИҲАТГОҲИ

Наврўз арафасида жиззахлик отахон ва онахонлар учун яна бир қулайлик яратилди.

Вилоят автотранспорт ҳиссадорлик жамиятлари уюшмасининг собиқ санаторий-профилакторийси биноси қайта таъмирланиб, бу ерда қарияларнинг дам олиб-даволанишлари учун барча қулайликлар яратилди.

«Обод маҳалла йили» дастурига биноан очилган ўттиз ўринли ушбу сиҳатгоҳ дастлабки дам олувчиларни қабул қила бошлади.

ЯНГИ ДАВОЛАШ МАРКАЗИ

Жиззах шаҳрида янги эндокринология маркази иш бошлади.

Янги марказда ушбу тиббиёт муассасаси кўмагига муҳтож бўлган ўттиз мингга яқин беморга малакали хизмат кўрсатилади. Бунинг учун барча шарт-шароит мавжуд. Эллик ўринли шифохона хориждан келтирилган тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

(ЎзА).

2003 йил — Обод маҳалла йили

ФАОЛЛАРГА ТАЯНИБ

Маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг Фармойиши билан 2003 йилнинг «Обод маҳалла йили» деб эълон қилинганлиги ҳамда республикада санитария-эпидемологик вазиятни янада яхшилаш, аҳоли яшаш жойларини ободонлаштиришга доир кўкламги ишларни ташкил этиш мақсадида март ойини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги деб эълон қилинди.

Зафар шаҳар фуқаролар йиғини ҳудудида истиқомат қилувчи 708 та оила ҳам яхши ният билан ободончилик ишларида фаол иштирок этяпти.

Нурали Саидов раислик қилаётган «Саноатчи» маҳалласининг «ҳар бир оила 10 туп мевали дарахт ва шунча гул кўчати ўтқазади» деган ташаббусини «Бўстон», «Қурувчи», «Самарқанд» маҳалла фуқаролари ҳам қўллаб-қувватлашди. Бу борадаги амалий ишлар қизитиб юборилди.

Ишсизликнинг олдини олиш, янги иш ўринларини яратишда туман меҳнат, аҳолисини ижтимоий ҳимоялаш бўлими билан яқин ҳамкорлик ўрнатганмиз.

Янгитдан ташкил этилган 38 та фермер хўжалигида 221 нафар киши, 50 та хусусий тадбиркорлик субъектларида 150 нафар киши доимий иш билан таъминланди.

Маҳаллада «Аёл борки, олам мунаввар», «Маҳалламиз футболчилари», «Отам-онам ва мен» «Ҳунармандчилик ота-бобом касби» мавзуларида бир неча тадбирлар ўтказилди. Бунда Малика Имомқулова, Турдибек Эшимов каби чеварларнинг ҳиссаси бор, албатта.

Мактаблар, шифохоналар жамоатчилиги билан яқин ҳамкорлик ўрнатилгани ҳар бир оилага чуқур кириб боришни таъминламоқда.

Тўй ва маросимларни ортиқча чиқимсиз, ихчам ва тежамкорлик билан ўтказишда йиғин қошидаги Гулнора Баҳриева раис бўлган хотин-қизлар комиссияси фаол иш олиб бораяпти. «Қиз базми» кечаларидаги тежамкорлик туфайли ўртача 110-120 минг сўм маблағ оила бюджетида қолмоқда.

Ана шундай саъй-ҳаракатларимиз туфайли Обод маҳалла йилида қишлоғимиз янада чирой очиб, одамлар турмуш фаровонлиги ортиши шубҳасиз.

Қаҳрамон СИЛЛИЕВ, Зафаробод туманидаги «Зафар» шаҳар фуқаролар йиғини раиси.

ГУЗАР ЧИРОЙ ОЧДИ

Ғаллаорол шаҳридаги Олимлар маҳалласида янги гузар ишга туширилди.

Шаҳарнинг бу қисми Ўзбекистон ғаллачилик илмий-тадқиқот институтининг Ғаллаорол бўлими ва унга қарашли тураржойлар жойлашгани боис шундай деб аталади. Дарҳақиқат, маҳалла ҳаётида бу илмий муассасанинг ўрни катта. Шунинг учун янги гузарга таниқли олим, узоқ йиллар шу институтга раҳбарлик қилган Мавлон Омоновнинг хотира лавҳаси ўрнатилди.

Эндиликда гузардаги маданият уйи, спорт майдони, савдо ва маиший хизмат дўконлари, нуронийлар чойхонаси маҳалла аҳлига хизмат қилади.

ЭЗГУЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Қишлоғимиздаги маданият саройи анчадан буён ҳувиллаб қолганди. Бу маскан ким ошди савдосига қўйилиб сотиламиш, деган хабарга бефарқ қараб туролмадим. Шу соҳа ходими эканлигим боис аукционга қатнашиб, эски таъмирталаб бинони сотиб олдим. Мулкка эга бўлгач, маслаҳатгўйлар ҳам кўпайиб қолди. Биров ошхона очиб, фойда олиш маслаҳатини берса, яна биров ўзга сердаромад тармоқни ташкил этиш таклифини берди. Аммо бир пайтлари қишлоқ ёшлари бу ерда мириқиб дам олиб, бўш вақтларини мазмунли ўтказишарди. Шундай табаррук масканни ўз фойдамни кўзлаб даромад манбаига айлантиришга виждоним йўл қўймади. Ўйлаб-ўйлаб бу ерда болаларни соғломлаштириш-спорт мажмуи очишга қарор қилдим. Бор бисотни йиғиб бинони таъмирлашга киришдик. Туман ҳокимлиги «Камолот» ёшлар ижтиоимий ҳаракати туман бўлими, қишлоқ фуқаролар йиғини, маҳалла аҳли ҳам ёрдамини аямади.

Ҳудудимизда 5600 нафар фуқаро истиқомат қилишади. Аҳолининг аксарияти ёшлар. Уларни бирон бир фойдали машғулотга жалб этиш эҳтиёжи шундоқ сезилиб туради. Шунинг учун мажмуамизда спортнинг Шарқ якка кураши турлари, каратэ, дзю-до, таэквондо, миллий кураш, бокс, гимнастика, шоҳмот-шашка секцияларини очишга қарор қилдик. Юзлаб ёшлар шартнома асосида ишга жалб этилган мураббийлардан таҳсил оладилар. Тўғри, машғулотлар пуллик, аммо кам таъминланган, ногирон ва кексалар хонадонлари фарзандларига имтиёзлар беришни режалаштирганмиз.

Айни чоғда мажмуамиз қошида гардероб, душхона, дам олиш хонаси, шарбат ва музқаймоқ дўкони, суратхонага мўлжалланган хоналар таъмири поёнига етмоқда. Кейинчалик ҳовлида мўъжазгина сузиш ҳавзаси қуришни ҳам режалаштириб қўйганмиз. Шунингдек, бу ерда кутубхона ишга тушириш, ҳамқишлоқларимизни янги чиққан адабиётлар билан мунтазам таъминлаш ниятимиз ҳам бор. Энг муҳими, қишлоғимиздаги ўнга яқин одамни иш билан таъминлаш имконига эга бўлдик.

Сайдулло ҲАСАНОВ, Гулистон туманидаги «Уч қаҳрамон» жамоа хўжалигида яшовчи тадбиркор.

ЭКСПОРТ МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАЙДИ

Наманганда момиқ сочиқ, халат, болалар кийимлари ва дастурхон тўқишга мўлжалланган «Бунёд» қўшма корхонаси иш бошлади.

Хитойнинг Тянь Жинь шаҳридаги «Шаньхо» ишлаб чиқариш савдо компанияси ва Наманагандаги «Лола-Узор» хусусий фирмаси ҳамкорликда таъсис этган корхонага хориждан келтирилган замонавий дастгоҳлар ўрнатилди. Бу ерда ойига ўн беш тонна пахта калавасидан тайёр маҳсулот ишлаб чиқарилади.

- Қўшма корхонанинг асосий мақсади янги иш ўринлари яратиб, импорт ўрнини босувчи ва экспортга йўналтирилган маҳсулот ишлаб чиқаришдан иборат, - дейди қўшма корхона директори Ш.Мирзааҳмедов.

Корхонада 180 киши меҳнат қилмоқда.

ЁШЛАРГА ТУҲФА

Нуротада касб-ҳунар коллежи фойдаланишга топширилди.

Педагог кадрлар тайёрлашга ихтисослашган ушбу коллежда йилига 900 нафар мутахассис тайёрланади. Бу йирик иншоотни «Навоийдеҳқонқурилиш» ҳиссадорлик жамияти қурувчилари бунёд этди. Коллеж ўттиз тўртта ўқув хонаси, олти лаборатория, кутубхона, маънавият ва маърифат маркази, иккита спорт зали, ошхона, фан кабинетлари, компьютер хонаси ва мажлислар залига эга.

Коллежда Нурота туманидан ташқари вилоятнинг Томди, Конимех, Учқудуқ туманлари учун ҳам педагог кадрлар тайёрланади.

(ЎзА).

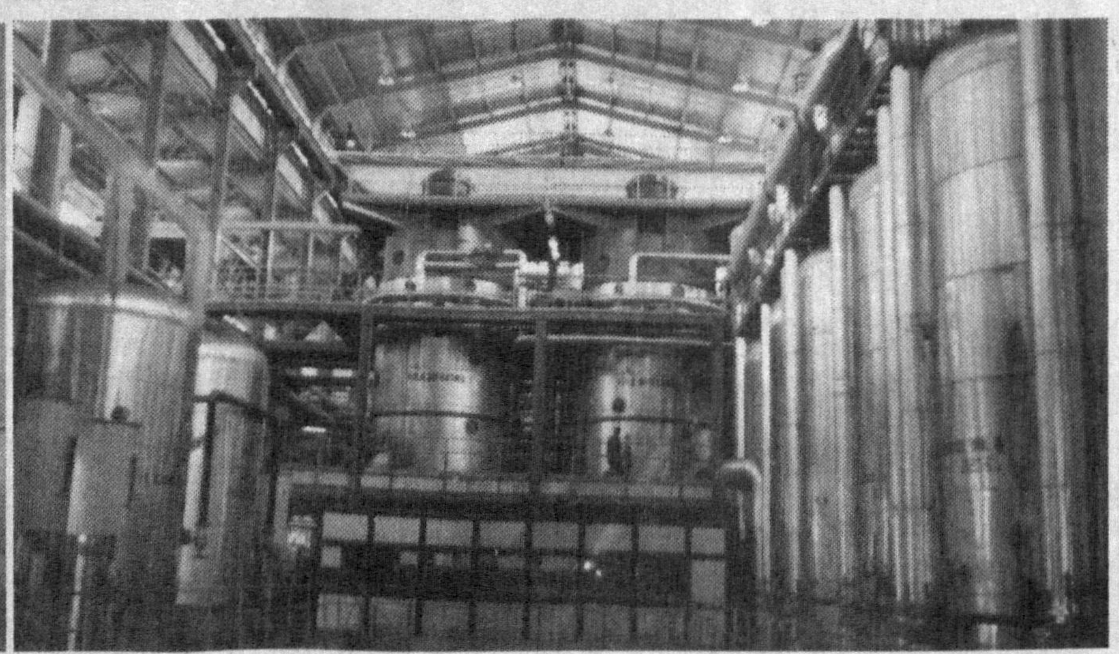

Хоразм шакар ишлаб чиқариш очиқ акциядорлик жамияти 1998 йилдан буён фаолият кўрсатиб келмоқда. Халқимизни зарур маҳсулот билан таъминлашга бел боғлаган корхона ишчилари замонавий дастгоҳларда иш олиб боришмоқда. Шунингдек, бу ерда 570 нафарга яқин ишчи-ходимларнинг самарали меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратилган.

Суратларда: корхона фаолиятидан лавҳалар.

И.ҲАСАНОВ олган суратлар.

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамаси мажлисида гапирилганди

ЧАЛА ЯРИМ ИСЛОҲОТ ТАРАҚҚИЁТГА ҒОВ

Пахта ва ғалла ҳосилдорлигини кўтариш, қўшма корхоналар қуриш, янги иш ўринлари яратиш ва шу асосда аҳолининг ижтимоий-иқтисодий ҳимоясини таъминлашда баликчиликларнинг вилоятда ўз ўрни бор.

Юртбошимиз Вазирлар махкамаси мажлисида таъкидлаганидек, ҳаётимизнинг барча жабҳаларидаги ўзгаришлар шубҳасиз бундан ҳам юқори бўлиши мумкин эди. Бироқ ислоҳотларнинг чала ярим ҳолатда амалга оширилаётганлиги, айниқса, иқтисодимизга тўғаноқ бўлаяпти. Бунинг жабрини биринчи навбатда қишлоқ мулкдорлари – деҳқон-фермер хўжаликлари тортаяпти.

Ислоҳотларнинг амалга оширилиши, деҳқон ва фермер хўжаликлари манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунчилик ижроси текширишдан ўтказилди. «Тадбиркорлик тўғрисида»ги, «Фермер хўжаликлари тўғрисида»ги Қонунлар, шунингдек, «Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорнинг бажарилиши алоҳида назоратга олинди.

Текшириш кунигача туманда 24 та кооператив иш юритаётган бўлиб, уларга 527 та фермер хўжаликлари бириктилганди. Янги кўзанинг суви тоза бўлади, деганларидек, тузилма мулкдорларга сервис хизмат кўрсатишда дастлаб ўзини оқлагандек бўлди. Сифатли уруғ, ёнилғи-мойлаш маҳсулотлари, минерал-ўғитлар таъминотида, лизинг хизмати кўрсатиш юзасидан муайян ишлар қилинди.

Бироқ, мустақил, нодавлат ташкилот бўлган кооперативлар бора-бора фермерларнинг «хўжайини»га айлана борди. Деҳқон ва фермер хўжаликлари туман вакиллиги эса ўз ўрнини янги бўғинга бўшатиб берди. «Томошабинлиги» эвазига эса мулкдорлар даромадининг 7 фоизига эгалик қила бошлади. Устига-устак, деҳқон ва фермерлар уюшмасининг вилоят вакиллиги директори Расулжон Иброҳимов бошлиқ мутасаддилар туманни айланиб, фермерларни мажбурлов йўли билан кооперативларга аъзо қилишга киришиб кетдилар. Шундай қилиб «битта болага еттита энага» пайдо бўлди.

«Хўжалик юритувчи субъектларнинг шартномавий ҳуқуқий базаси тўғрисида»ги Қонунга хилоф равишда кооперативлар турли шартномалар тузиш, фермерларнинг пул маблағларини тасарруф этиш сингари ноқонуний ишлар билан шуғуллана бошладилар.

«Гулистон» кооперативининг 2001-2002 йиллардаги молия-хўжалик фаолияти тафтиш қилинганда, қатор қонунбузарликлар фош этилди. Бошлиқ Б.Йўлдошев фермерларга тегишли 476 минг 218 сўмлик плёнкаларни, 13 тонна 890 килограмм минерал ўғитни ўзбошимчалик билан тумандаги Х.Эргашева номли ширкат хўжалигига бериб юборган.

Оқибатда, фермерлар манфаатига 949 минг 885 сўмлик моддий зарар етказилди. Энг ёмони, ўғит тақчиллиги юзага келиб, экинзорлардан кўзланган ҳосил етиштирилмади. Хизмат лавозимини суиистеъмол қилиш, пул маблағларини мақсадсиз ишлатиш ҳолатлари бугина эмас. «Юксалиш» кооперативи раиси Х.Маннопов бош ҳисобчи Р.Аҳмедов билан жиноий тил бириктириб пахта йиғим-терими учун ажратилган иш ҳақини бошқа йўналишларга сарфлаб юборган. Натижада кооперативда 649 минг 158 сўмлик иш ҳақидан қарздорлик юзага келган. Техника сотиб олиш учун режалаштирилган 2 миллион сўм пул маблағи ҳам қонунсиз сарфланган. Тергов давомида етказилган моддий зарар фермерлар фойдасига тўлиқ ундирилди. Айбдорлар суд олдида жавоб бердилар. Бундан ташқари фермерлар ишига ҳокимликнинг асоссиз аралашиш ҳолатларига қарши прокурорлик таъсир чоралари қўлланилмоқда.

Туман ҳокимлигининг қабул қилган қарор ва фармойишларининг қонунийлиги ўрганилганда, мулкдорларнинг ҳақ-ҳуқуқлари, манфаатлари чекланаётганлиги маълум бўлди. Масалан, 2002 йил сентябр ойида 232 «к» қарор билан 49 та деҳқон хўжалиги ташкил топган. Шошма-шошарликни қаранг: ислоҳотлар шарофатидан баҳраманд бўлиб юмушга киришаётган мулкдорларга «кўз тегади». Тугатиш комиссиясининг тавсияси билан бир муддатдан сўнг, улар фаолиятларини тўхтатадилар. Прокурор ташаббуси билан протест келтирилиб, 2002 йил 8 ноябрда юқоридаги қарор бекор қилинади.

Прокуратура шартномаларнинг сифати ва ижросини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда. Айниқса, маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари қатъий ҳимояга олинган. Давлатимиз раҳбари ўз маърузаларида ишлаб чиқарувчиларга кўпроқ эркинлик бериш, қонунбузарлардан судлар орқали жавоб талаб қилиш зарурлигини уқдирдилар.

Афсуски, тумандаги чала-ярим ислоҳотлар шартнома интизомини мустаҳкамлаш, фермерларнинг давлат томонидан берилган имтиёзларидан самарали фойдаланишда панд бермоқда. «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳисоб-китоб жамғармаси тўғрисида»ги Низом бўйича туман машина-трактор паркига 2003 йил ҳосилини яратишга Марказий жамғарма томонидан 36 миллион сўм бўнак ажратилганди. Ишлаб чиқарувчи сифатида фермерлар ҳам бу имтиёздан фойдаланишга ҳақли эканлиги ўз-ўзидан равшан.

Текширишда корхонада Низом талаблари қўпол равишда бузилаётганлиги аён бўлди. 185 та фермер хўжаликлари билан уларнинг манфаатларига зид равишда корхона ўртасида қўшимча шартнома тузилган. Чунки, туманда пахта йиғим-терими ноябр ойигача чўзилиб, кузги шудгорлаш ишлари чўзилиб кетганди. Кўплаб фермерларнинг ижара ерлари ҳайдовсиз қолганди. Таажжубланарлиси, кўрсатилган техника хизмати учун буюртмачиларга олдиндан корхонага 50 фоиз миқдорида нақд пул тўлаш мажбурияти юклатилади. Ана шундай қинғир йўллар билан фермерлардан 8 миллион сўм пул йиғиб олинади. Лекин «Тожибой», «Барака» каби ўнлаб хўжаликларнинг 100 гектар экинзори шудгорсиз қолиб кетади. Ачинарлиси, қонунбузарликлар туман ҳокимлиги ҳомийлигида амалга оширилган.

Исроилжон НИЗОМОВ, Андижон вилоят прокуратураси умумий назорат бўлими катта прокурори.

ДЕМОКРАТИК ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ САРИ

Саволларингизга ЎзКУФКнинг меҳнаткашларини ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш бўлими мудири Маҳмуджон ИСАЕВ жавоб беради

САВОЛ: ходим шахсий транспортидан ёки унга тегишли бўлган асбоб ашёларидан корхона учун фойдаланганида маъмурият томонидан қўшимча ҳақ тўланадими?

Шокиржон ҲАЙДАРОВ, Наманган шаҳри.

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 2 апрелдаги 154-сонли «Бюджетдан маблағ билан таъминланадиган ташкилотларда хизмат енгил автотранспортидан фойдаланишни тартибга солиш тўғрисида»ги Қарори билан «Ходимларнинг шахсий автомобилларидан хизмат мақсадлари учун (хизмат сафаридан ташқари)фойдаланганлик учун компенсация тўлаш Тартиби» жорий этилган.

Тартибда белгиланишича, компенсация мулкчилик шаклларидан қатъий назар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ишлаб чиқариш фаолияти мунтазам транспортда юриш (хизмат сафарларидан ташқари) зарурияти билан боғлиқ бўлган ва ушбу мақсадлар учун ўз шахсий енгил автомобилларидан фойдаланадиган ходимларга тўланади.

Компенсация тўлаш енгил автомобилларини сақлаш учун назарда тутилган маблағлар миқдорининг 30 фоизи доирасида амалга оширилади. Хўжалик ҳисобидаги корхоналар (бирлашмалар)да ва ташкилотларда компенсация тўлаш хизмат енгил автомобилларини сақлаш учун фойдани тақсимлаш сметаларида назарда тутилган, корхоналар ва ташкилотлар ихтиёрида қолдириладиган маблағлар ҳисобига амалга оширилади.

Компенсация автомобилларнинг русумларига қараб қуйидаги миқдорларда тўланиши назарда тутилган:

Автомобил русуми	Бир ой учун тўланадиган компенсациянинг чекланган миқдори
ГАЗ-24,31	Энг кам ойлик иш ҳақининг 6 баравари да
ВАЗ,НЕКСИЯ,МОСКВИЧ	Энг кам ойлик иш ҳақининг 5 бараварида
ТИКО	Энг кам ойлик иш ҳақининг 3 бараварида
Бошқа хорижий русумлардаги машиналар	Энг кам ойлик иш ҳақининг 4 бараварида

Компенсация миқдори ходимга фақат хизмат мақсадлари учун фойдаланиладиган автомобилни ишлатиш юзасидан қилинадиган харажатларни қоплашни ҳисобга олган ҳолда белгиланган.

Корхона, муассаса ва ташкилот раҳбарининг буйруғи хизмат мақсадлари учун ўзларининг енгил автомобилларидан фойдаланувчи ходимларга компенсация тўлаш учун асос бўлади. Корхона, муассаса ва ташкилот раҳбари ишлатиш шароитларига қараб компенсациянинг чекланган миқдорини кўпи билан 10 фоизга оширишга ҳақлидир.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарлари томонидан компенсацияни тўлаш юқори ташкилотнинг рухсати билан амалга ширилади.

Компенсация олиш учун ходимлар корхона, муассаса ва ташкилот бухгалтериясига шахсий автомобил техник паспортининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхасини тақдим этадилар.

Компенсация ойига бир марта, календар кунларининг сонидан қатъий назар, ойнинг иккинчи ярми учун иш ҳақи билан бир вақтда тўланади. Ходим таътилда, хизмат сафарида бўлган, вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги туфайли, шунингдек, у бошқа сабабларга кўра ишга чиқмаган, шахсий автомобилидан фойдаланмаган вақтлар учун компенсация тўланмайди. Компенсацияга солиқ солинмайди ва у ўртача ойлик иш ҳақи ҳисоблаб чиқарилаётганда ҳисобга олинмайди.

САВОЛ: мен I гуруҳ ногироniman яшаш жойидан коммунал хизматидан 50 фоиз фойдаланаяпман. Лекин ЖЭКдаги мутасаддилар экспулатация хизматидан имтиёзли фойдаланишга ҳаққингиз йўқ, – дейишмоқда. I гуруҳ ногирони қандай имтиёзларга эга.

Т.ИСРОИЛОВ, Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 17 апрелдаги ПФ-2832 сонли Фармони билан аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож тоифалари учун коммунал хизматлар соҳасида имтиёзлар тасдиқланган.

Шунга биноан, кўзи ожиз I гуруҳ ногиронлари учун қуйидагилар назарда тутилган:

– коммунал хизматлар тўловлари (яъни совуқ ва иссиқ сув, канализация, иситиш газ ва электр энергияси учун), марказлашган иситиш тармоғи мавжуд бўлмаган уйларда истиқомат қилувчиларга эса белгиланган меъёрлар доирасида сотиб олинадиган ёнилғи учун 50 фоиз миқдорида ҳақ тўлаш;

– уй-жойдан фойдаланиш ва уни сақлаб туриш хизматлари тўловлари (эксплуатация ҳаражатлари) бўйича бир кишига белгиланган ижтимоий меъёр доирасидаги турар жой майдони учун 50 фоиз миқдорида ҳақ тўлаш (турар жойининг бундан ортиқ майдони учун тўла ҳажмда тўланади).

САВОЛ: 1973 йил ноябр ойидан буён Чироқчи туманидаги «Эскиангорканастрой» трестига қарашли Механизациялашган кўчма коллоннасида (МКК) булдозерчи бўлиб ишлаб келмоқдаман. Ёшим 52 да. 55 ёшдан имтиёзли пенсияга чиқишга ҳақлиманми? МКК қисқартирилиб бўлим бўлиб қоляпти. Бундай ҳолатларда бизга қандай имтиёзлар мавжуд.

Н.ЖАЛИЛОВ, Чироқчи туман.

ЖАВОБ: Меҳнат Кодексининг 103-моддасига биноан технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқариши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишда қолдириш учун имтиёзли ҳуқуқ малакаси ва меҳнат унумдорлиги юқорироқ бўлган ходимларга берилади.

Малакаси ва меҳнат унумдорлиги бир хил бўлган тақдирда қуйидагиларга афзаллик берилади:

1) қарамоғида икки ва ундан ортиқ киши бўлган ходимларга;

2) оиласида ундан бўлак мустақил иш ҳақи олувчи бўлмаган ходимларга;

3) мазкур корхонада кўп йиллик иш стажига эга бўлган ходимларга;

4) ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида тегишли мутахассислик бўйича малакасини ошираётган ходимларга ва ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олий ва ўрта махсус ўқув юртларини, ҳунар-техника билим юртларини тамомлаган шахсларга ўқишни тугатгандан сўнг мутахассислиги бўйича ишлаётган тақдирда икки йил мобайнида;

5) мазкур корхонада меҳнатда майиб бўлиб қолган ёки касб касаллигини орттирган шахсларга;

6) уруш ногиронлари, уруш қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга;

7) атом объектларидаги фалокатлар оқибатида келиб чиққан радиация нурланиши билан боғлиқ нурланиш касаллиги ва бошқа касалликларга йўлиққан ёки шундай касалликларни бошидан кечирган шахсларга, ногиронлиги атом объектларидаги фалокатлар оқибатида бошланганлиги аниқланган ногиронларга, ана шундай фалокатлар ва ҳалокатлар оқибатларини бартараф этиш ишларида қатнашганларга, шунингдек, мазкур ҳудудлардан эвакуация қилинган ёки кўчирилган шахсларга ҳамда уларга тенглаштирилган бошқа шахсларга.

Жамоа шартномасида ходимларни ишда қолдиришга афзаллик берадиган бошқа ҳолатлар назарда тутилиши мумкин. Бу ҳолатлар, агар ходимлар юқорида кўрсатилган сабабларга кўра ишда қолдирилганда афзаллик ҳуқуқига эга бўлмаган тақдирдагина, инобатга олинади.

Меҳнат Кодексининг 67-моддасига биноан, ходимлар сони(штати) қисқарганлиги сабабли меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳолларда бўшатилган ходимга иш қидириш даврида икки ойдан ортиқ бўлмаган давр мобайнида ўртача иш ҳақи сақлаб қолинади. Агар ходим меҳнат шартномаси бекор қилинган кундан бошлаб ўн календар куни мобайнида маҳаллий меҳнат органи («меҳнат биржаси»)да иш қидираётган шахс сифатида рўйхатдан ўтса, ана шу орган берган маълумотномага биноан учинчи ой учун ҳам олдинги иш жойидан ўртачи иш ҳақи олиш ҳуқуқига эга бўлади.

Шунингдек, маълум қиламизки, амалдаги қонун ҳужжатларида Сизнинг касбингиз учун имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқи назарда тутилмаган.

ҲУҚУҚШУНОСЛАР ЎҚУВИ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг ўқув марказида жорий йилнинг 10-15 март кунлари Қорақалпоғистон республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар касаба уюшма кенгашлари, Марказий қўмиталар, ҳуқуқшуносларининг малакасини оширишга мўлжалланган ўқув-семинари бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари Э.Ёқубов «Ривожланган жамиятда касаба уюшмаларининг ўрни ва вазифалари (касаба уюшмаларининг Ҳаракат дастури, ижтимоий шерикчилик)» мавзусида маъруза қилди. ЎзКУФКнинг ҳуқуқий бўлими мудири А.Алимуҳамедовнинг «Асосий Қонун — Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг жамиятдаги ўрни ва моҳияти» мавзусиги маърузаси тингловчилар томонидан қизғин кутиб олинди. «Меҳнат Кодекси юзасидан айрим тоифадаги ходимларга бериладиган қўшимча кафолат ва имтиёзлар» хусусидаги ЎзКУФК ҳуқуқий бўлими юристи Н.Тиллахўжаеванинг ҳамда меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими мудири М.Исаевнинг «Меҳнаткашларнинг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган тармоқ келишувлари ва жамоа шартномаларини тузишда касаба уюшмаларининг тутган ўрни» тўғрисидаги чиқишлари ҳуқуқшуносларнинг бу борадаги билимларини янада бойитди ҳамда турли хилдаги мунозараларга сабаб бўлди. Шунинг билан бир қаторда фаол тингловчилар томонидан Миллий хавфсизлик хизмати институтининг профессори иқтисод фанлари доктори В.Галкиннинг «Иқтисод ва миллий хавфсизлик», Олий мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг котибият мудири М.Усмоновнинг «Ўзбекистон Республикасида инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг Конституциявий кафолатлари» ҳақидаги маърузалари ҳам қизғин фикр алмашувлар асносида кутиб олинди.

—Барпо этилаётган ҳуқуқий жамиятимизнинг асл фидоийлари саналган ҳуқуқшуносларнинг билим, тажриба ва савиялари давр талабига хос ва мос бўлиши зарур, - дейди ўқув маркази директори К.Переверзев. - Биз ўқитувчиларни танлашда ана шу жиҳатларни эътиборга олдик.

Тўғри, ҳуқуқшуносларга бир ҳафта давомида зарур бўлган тўлақонли билим беришнинг иложи йўқ. Лекин, меҳнаткаш манфаатларини ҳимоя қилишда сув билан ҳаводек зарур бўлган қонун ҳужжатлари ҳақида улар етарлича ахборот олиш имкониятига эга бўлдилар.

Д.КАРИМОВА.

БИЗДАН СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

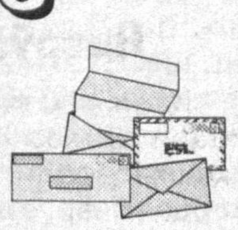

КОЛЛЕЖДА СЕМИНАР-ТРЕНИНГ

Осиё тараққиёт банки (ОТБ)нинг Сурхондарёда касб-ҳунар таълимини ривожлантиришдаги ҳиссаси алоҳида кўзга ташланмоқда. Термиз шаҳридаги озиқ-овқат саноати коллежида Осиё тараққиёт ОТБнинг ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини янада чуқурроқ ривожлантириш лойиҳаси, таълим сифати ва самарадорлигини тобора ошириш йўллари мавзуидаги беш кунлик семинар-тренинг ўтказилди.

Семинар-тренингда вилоятдаги ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида ишлаётган қирқ нафар ўқитувчи ўз тажриба ва малакаларини ошириб қайтишди.

Маълумки, эркин фикрлайдиган, эркин ҳаракат қиладиган ва ўз мулоҳазалари, фикрини ўқитувчига бемалол баён эта оладиган ўқувчидан келажакда бир нарса кутса бўлади. Бунинг учун эса ўқувчи ва ўқитувчи, устоз ва шогирд ўртасидаги тўсиқларни бартараф этиш, ўзаро тил топишиш ва пировардида эркин, мустақил фикрлай олишга эришиш муҳим ўрин тутади. Термизда ўтказилган семинар-тренингда масаланинг шу томонларига алоҳида аҳамият берилди.

Саволингизга Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитасининг бош ҳуқуқшуноси Карим МУХТОРОВ жавоб беради

САВОЛ: қонунчиликда барча ишга кирувчилар ва барча ишлаётган ходимлар иш давомида тиббий кўрикдан ўтиши белгиланганми? Тиббий кўрикдан ўтишдаги харажатлар ходим томонидан қопланадими?

Т.ОТАБЕКОВ, Фориш тумани халқ таълими иқтисодчиси.

ЖАВОБ: қонунчиликда барча ишга кирувчилар ва барча ишлаётган ходимларни вақти-вақти билан иш давомида тиббий кўрикдан ўтиши мажбурий қилиб кўрсатилмаган.

Меҳнат Кодексида тиббий кўрикдан ўтишга доир алоҳида 214-модда киритилган. Унда иш берувчи меҳнат шартномаси тузиш чоғида дастлабки ва иш давомида вақтавақти билан тиббий кўрикдан ўтказилиши зарур бўлган ходимлар кўрсатиб ўтилган. Булар қуйидагилар:

- ўн саккиз ёшга тўлмаганлар;
- олтмиш ёшга тўлган эркаклар, эллик беш ёшга тўлган аёллар;
- ногиронлар;
- меҳнат шароити ноқулай ишларда, тунги ишларда, шунингдек, транспорт ҳаракати билан боғлиқ бўлган бошқа тармоқлардаги ишларда банд бўлганлар;

озиқ-овқат саноатида, савдо ва бевосита аҳолига хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган бошқа тармоқлардаги ишларда банд бўлганлар;

умумтаълим мактаблари, мактабгача тарбия ва таълим бериш билан машғул бўлган педагог ва бошқа ходимлар.

Меҳнат шароити ноқулай ишлар ва бажарилаётганида дастлабки тарзда ва иш давомида вақти-вақти билан тиббий кўрикдан ўтилиши зарур бўлган бошқа ишларнинг рўйхати ва уларни ўтказиш тартиби Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2000 йил 6 июнидаги 300-сон буйруғи билан тасдиқланган.

Тиббий кўрикдан ўтказишдан кўзланган асосий мақсад ходимларнинг меҳнатидан уларнинг соғлиғига тўғри келмайдиган ишларда фойдаланишга йўл қўймасликдир.

Агар ходим ўз соғлиғининг ҳолати меҳнат шароити билан боғлиқ ҳолда ёмонлашган деб ҳисобласа, у навбатдан ташқари тиббий кўрикдан ўтказишни иш берувчидан талаб қилишга ҳақлидир.

Тиббий кўриклардан ўтишда ходимлардан ҳеч қандай пул олинмайди. Қонунга биноан ходим тиббий кўрикдан ўтишда қандай турдаги поликлиника хизматидан фойдаланишидан қатъий назар чиқимдор бўлиши мумкин эмас.

Шундай экан ходимлар тиббий кўрикдан ўтишда ҳақ тўлайдиган бўлса, бу ноқонуний ҳисобланади.

Меҳнат Кодексининг 9-моддасига асосан муассасаларнинг касаба уюшма қўмиталари, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2000 йил 6 июндаги 300-сон буйруғи билан тасдиқланган Рўйхат бўйича ходимларни тиббий кўрикдан ўтказишда Меҳнат Кодексининг 214-моддаси талаблари тўлиқ бажарилиши доимо назорат қилиб боришлари, агар бу модданинг талаблари бузилган тақдирда, бундай қонунбузарчиликка чек қўйиш мақсадида прокуратура органларига мурожаат қилишлари зарур.

МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ТАРБИЯГА ЭЪТИБОР

Бугунги кунда мамлакатимиз Қуролли Кучларида кенг кўламда ислоҳотлар олиб борилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти - Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Ислом Каримов «Миллий армиямиз - мустақиллигимизнинг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир» рисоласида армиямизнинг куч-қудратини тўла намоён этиш учун, аввало, ҳарбийларимиз, аскар ва офицерларимиз - Ватан ва халқ ўз хавфсизлигини ишониб топширган мард ўғлонларимизнинг маънавий-маърифий тарбиясига алоҳида эътибор қаратиш энг долзарб вазифага айланиши зарурлигини таъкидлаган эди. Чунки маънан етук инсон Ватан туйғусини англаб етади. Она-юрт туйғусини чуқур ҳис этган ҳарбий хизматчи армияда ўз бурчини қандай адо этаётганини моҳиятан тушунади.

Мудофаа вазирлиги тизимида мазкур йўналишда тегишли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари ва олий ўқув юртлари билан ҳамкорликда муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети билан ҳамкорликда Мудофаа вазирлиги тизими офицерлари учун «Ижтимоий-гуманитар фанлар бўйича малака ошириш курси»нинг ташкил этилиши шундай тадбирлардан биридир. Мазкур курснинг ташкил этилишига бағишланган маросимни университет ректори, академик Т.Долимов очди.

Курс тингловчилари ўн кун давомида мамлакатимизнинг кўзга кўринган олимлари иштирокида тарих, иқтисодиёт, ҳуқуқшунослик, сиёсатшунослик, психология ва педагогика каби фанлар юзасидан турли мавзуларда маърузалар тинглайдилар, мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий жараёнлар ҳамда таълим тизимидаги ислоҳотлар билан яқиндан танишади.

(ЎзА).

Саволларингизга ТДЮИнинг Хўжалик ва меҳнат ҳуқуқи кафедраси катта ўқитувчиси Гулнора МУРОДОВА жавоб беради

САВОЛ: мен 2002 йил 5 декабрда 60 ёшга тўлдим ва шу муносабат билан давлат пенсиясига чиқдим. Шунингдек, бир вақтнинг ўзида ишни давом эттириб келяпман. Лекин менга тайинланган пенсиянинг ярмини беришаяпти. Бундан ташқари пенсиямнинг миқдори ҳам кам. Ахир менинг 43 йиллик меҳнат стажим бор. Ойлик иш ҳақим ҳам доим юқори бўлган. Пенсияни тайинлаш ва тўлаш тўғрисида маълумот берсангиз.

Ж. САРИЕВ, Ургут тумани 11-ўрта мактаб ўқитувчиси, И.ТОШЕВ, Янгийўл тумани Ниёзбоши қишлоғи.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонунининг 31-моддасида ўртача ойлик иш ҳақини аниқлашнинг умумий тартиби белгиланган. Сиз ойлик иш ҳақининг аниқ миқдорини кўрсатмагансиз.

Юқорида айтиб ўтилган модданинг бешинчи қисмида пенсияни ҳисоб-китоб қилиш учун энг кам ойлик иш ҳақининг етти ҳиссасидан ортиқ бўлмаган иш ҳақи олиниши белгиланган.

Ҳозирги кунда энг кам ойлик иш ҳақи 4535 сўм бўлиб, унинг етти баравари 31745 сўмни ташкил этади. Агар Сизнинг пенсиянгизни ҳисоблаб чиқариш учун топширган ўртача ойлик иш ҳақингиз энг кам ойлик иш ҳақининг етти ҳиссасидан кўп бўлган тақдирда ҳам, пенсиянгиз ана шу 31745 сўмдан ҳисоблаб чиқарилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 ноябрдаги 1289-сонли «Ишловчи пенсионерларга тўланадиган пенсиялар тўғрисида»ги Фармонига асосан 1996 йил 1-январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ишловчи пенсионерларга пенсиялар қуйидаги миқдорларда тўланиши белгиланган:

– II жаҳон уруши ногиронлари ва қатнашчиларига (уларга тенглаштирилган шахсларга) I, II гуруҳ ногиронларига ва Чернобил ҳалокати оқибатида азият чеккан шахсларга пенсия тўлиқ миқдорларда тўланади.

Шуниндек, тўлиқ пенсия олиш ҳуқуқига II жаҳон уруши йилларида ҳарбий мажбуриятларни бажарган ёки мамлакат ичкарисида ишлаганлар;

– фуқаролар йиғинлари ва маҳаллаларнинг нафақадаги раислари;

– ўрта ва кичик тиббиёт ходимлари, провизорлар, ногирон болаларнинг интернат уйларида, «Меҳрибонлик» уйларидаги тарбиячиларга, кутубхоначилар сифатида ишни давом эттираётган ва пенсияга чиқиш олдидан мазкур мутахассисликлар бўйича камида 10 йил меҳнат стажига эга бўлган аёллар ҳам эгадирлар.

Қолган ишловчи пенсионерларга тайинланган пенсиянинг 50 фоизи тўланади.

САВОЛ: мен яқинда III гуруҳ ногиронлигига чиқдим. Ишлашни давом эттирсам пенсиямни тўлиқ олиш ҳуқуқига эга бўламанми?

А. ҚИЛИЧЕВА, Янгиариқ тумани.

ЖАВОБ: 1998 йил 28-майдаги Ўзбекистон Републикаси Олий суд пленуми қарорига асосан, агар Сиз II гуруҳ ногиронлигига чиқиб яна ишни давом эттирмоқчи бўлсангиз ишлаб турган вазифангиз кейинчалик соғлиғингизга салбий таъсир кўрсатмаслиги ҳақида тиббий меҳнат экспертиза комиссиясидан қўшимча тиббий маълумот олишингиз керак бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 220-моддасида ногиронлар меҳнатини муҳофаза қилишнинг қўшимча чоралари белгиланган.

Унга кўра ТМЭКнинг ногиронларга тўлиқсиз иш вақти режимини ўрнатиш, уларнинг вазифасини камайтириш ва меҳнатнинг бошқа шартлари ҳақидаги тавсияларини бажариш иш берувчи учун мажбурийдир. Шунингдек, I ва II гуруҳ ногиронларига меҳнатга ҳақ тўлаш камайтирилмаган ҳолда иш вақтини ҳафтасига ўттиз олти соатдан ошмайдиган қисқартирилган муддати жорий қилинган.

I ва II гуруҳ ногиронларига ўттиз календар кундан кам бўлмаган муддат билан йиллик узайтирилган асосий таътил берилади.

Президентимизнинг 1995 йил 20 ноябрдаги «Ишловчи пенсионерларга тўланаётган пенсиялар ҳақида»ги 1289 сонли Фармонига асосан ишлаётган I, II гуруҳ ногиронлари иш ҳақлари билан бирга пенсияларини ҳам тўлиқ олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодексига асосан ишлаётган I, II гуруҳ ногиронлари ойлик иш ҳақларига нисбатан даромад солиғи тўланадиган энг кам миқдордаги иш ҳақининг 4 бараваридан озод этиладилар.

Солиқ соҳасида иқтисодий қонунбузилишларининг олдини олиш, чет эл валюталарини ноқонуний айирбошлаш каби жиноятларни аниқлашда соҳа ходимлари тезкор тадбирларни амалга ошириб келмоқда. Саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ Ҳамза туманида бундай ҳолатлар аниқланиб, ҳуқуқбузарликлар олди олинмоқда.

Суратда: туман прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши кураш бўлими бошлиғи Зиёдулла Иноғомов ходимлар билан навбатдаги тезкор тадбирни режалаштирмоқда.

Ғ.ХИДИРОВ олган сурат.

Саволларингизга Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси бош мутахассиси Йўлдош АҲМЕДОВ жавоб беради

САВОЛ: Аёллар йилида Президентимиз Фармонлари билан аёлларга муддатидан олдин имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқи берилганди. Ушбу қонун ҳозир ҳам ўз кучидами?

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасида эркаклар 60 ёшдан, аёллар 55 ёшдан ёшга доир пенсияга чиқиш ҳуқуқига эгадирлар. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 3 сентябрда қабул қилинган «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил №9,338-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил № 12, 269-модда; 1997 йил № 4-5, 126-модда; 1998 йил №9, 181-модда) қуйидаги мазмундаги 12-1-модда билан тўлдирилган. Ушбу қонуннинг 37-моддаси «а», «б», «в» ва «г» бандларида назарда тутилган камида йигирма йиллик иш стажи бўлган аёллар эллик тўрт ёшга тўлганда пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар». Ушбу қонун 1999 йил 1 июлдан эътиборан кучга кирган.

Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 12 майдаги 250-қарори билан тасдиқланган 3-рўйхатнинг VII-қисмига асосан умумтаълим муассасаларининг педагог ходимлари камида 25 йиллик махсус иш стажига эга бўлган тақдирдагина умумий белгиланган пенсия ёшидан 5 йил олдин, яъни аёллар 50 ёшдан, эркаклар 55 ёшдан пенсияга чиқиш ҳуқуқига эгадирлар.

САВОЛ: хорижий тил ўқитувчиси етишмаганлиги сабабли синфларни гуруҳларга бўлмасдан дарс ўтаяпмиз. Бундай ўқитувчиларга қўшимча ҳақ тўлаш мумкинми?

Ё.ОХУНОВ, Фарғона вилояти.

ЖАВОБ: ҳар ўқув йилининг бошида ўқитувчилар дарс соатлари билан таъминланаётганларида, улар тарификациядан ўтилади. Хорижий тил ўқитувчиларига агар бир синфда 26 тадан кўп ўқувчи бўлса бу синф икки гуруҳга бўлиниб 2 ўқитувчига иш ҳақи тўлаб борилади. Ўқув йили давомида икки ўқитувчидан бири мактабдан кетса ёки касаллиги туфайли дарс ўта олмаса, унинг дарс соатлари учун икки гуруҳни қўшиб ўтган ўқитувчига иш ҳақи тўланади.

Ўқув йилининг бошида ўқитувчи битта бўлса ва синфни 2 гуруҳга бўлиш имконияти бўлмаса, бу ҳолларда иш ҳақи фақат битта ўқитувчига тўланиши мумкин.

САВОЛ: коммунал хизматлардан имтиёзли фойдаланишда кутубхоначилар назарда тутилганми?

П.ЮСУПОВА, Тошкент вилояти.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 17 апрелдаги Фармонига биноан ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 18 апрелдаги 178-сон қарорига асосан уй-жой коммунал хизматлари учун ҳақ тўлаш бўйича аҳолига имтиёзлар бериш тартиби тўғрисида» Низом ишлаб чиқилган ва у 2001 йил 1 июлдан бошлаб амалга киритилган.

Қуйидаги педагог ходимлар бу имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар:

- барча турдаги умумтаълим мактаб ўқитувчилари ва болалар уйи тарбиячилари, педагоглик меҳнат стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсиядаги мактаб ўқитувчилари ва болалар уйи тарбиячилари;
- мактабгача таълим ва мактабдан ташқари таълим муассасаларининг тарбиячилари, ўқитувчилари, касб-ҳунар таълими тизими ишлаб чиқариш усталари ва ўқитувчилари, олимпия заҳиралари ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари директорлари, директор ўринбосарлари, устоз мураббийлари, инструктор методистлари, Маданият ишлар вазирлигига қарашли болалар санъат ва мусиқа мактаблари директорлари, директор ўринбосарлари, ўқитувчилари, концертмейстрлари, мактаб-интернат ва болалар уйлари махсус фан ўқитувчилари, мусиқа раҳбарлари ҳамда шу тоифадаги педагоглик стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсионерлар;
- олий ва ўрта махсус таълим ўқув муассасаларининг профессор ўқитувчилари таркиби, илмий ходимлари ҳамда ўқув ёрдамчи ходимлари ва шу тоифадаги педагоглик меҳнат стажи 10 йилдан кам бўлмаган песионерлар. Уларнинг ичида кутубхоначилик лавозими назарда тутилмаган.

Саҳифани «Ишонч» мухбири Дилором АЛЛАКУЛОВА тайёрлади

ЗИЁДАХОН МУВАФФАҚИЯТИ

Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида Зулфия мукофоти соҳиблари рўйхати эълон қилинган эди. Бундай юксак унвонга бошқалар қатори «санъат» йўналиши бўйича педагогика коллежининг иккинчи босқич талабаси асакалик Зиёда Акбаралиева сазовор бўлди.

Кулолнинг қизи Зиёдахон болалигидан миниатюралар ясаш, чиннидан композициялар тузиш билан шуғулланиб келади. Педагогика коллежида бўлиб ўтган вилоят ҳокимлиги пул мукофотлари ва қимматбаҳо совғаларини топшириш маросимида Зиёдахонни вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари П.Луқмонов, ёш устанинг ўқитувчи ва мураббийлари кутлади.

Футбол

ЎША КУНИ

чиндан ҳам Бахтиёрга қийин эди

«Интерфутбол» рукнида «зангори экран» орқали машҳур юлдузлар ўйинини кўраверин анча пишиб қолдик. У ёки бу футболчининг у ёки бу клубга ўтиши эндиликда бизни унчалик ҳайратга солмайди. Энг ажабланарлиси ва қойил қолдирадигани, бу уларнинг қайси командада тўп сурса, ўша клуб шаъни учун жон-жаҳди билан тер тўкишидир. Роналдо бугун «Реал» таркибида ўйнаб, собиқ клуби «Интер» дарвозасини ҳеч иккиланмасдан нишонга олиши, Ривалдо эса «Милан» сафида туриб неча йиллик қадрдонлари «Барселона»ни хафа қилиб қўйиши ҳеч гап эмас. Буни фақат бир нарса билан изоҳлаш мумкин: профессионализм.

Бозор муносабатлари бизнинг футболга ҳам ана шу тушунчани олиб кирмоқда. Биз яқинда «Пахтакор» жамоасининг марказий ҳимоячиси Бахтиёр Ашурматовни Россияга, Владикавказнинг «Алания» клубига кузатиб қўйдик. Ундан аввалроқ 2002 йил мавсумининг энг яхши ўйинчиси деб эътироф этилган Александр Гейнрихни Москванинг ЦСКА командаси ўз сафига қабул қилган эди.

Аслида футбол ана шунақа айирбошлашлар, «кўчиб юриш»лар ҳисобига тараққий топади. Зотан, бундан чорак аср муқаддам Европа футболи кўпроқ тактик ва жисмоний тайёргарликнинг юқори даражада экани билан шуҳрат қозонган бўлса, ҳозирда Лотин Америкаси, Африка ва кейинги пайтларда ҳатто Осиё юлдузларини жалб қилиш эвазига техник жиҳатдан ҳам олдинги ўринларга ўтиб олди. Ахир бундан фақат қувониш ва ўрнак олиш керак эмасми?

«Пахтакор» клуби Симферополдан ўз таркибига жалб қилган Александр Крохмал ҳозирданоқ мухлислар эътиборига тушди. Унинг тезкорлиги ва бутун ўйин давомида чарчаш нималигини билмай елиб-югуриши рақиб ҳимоячиларини анча бесаранжом қилаётганини кўриб турибмиз. «Андижон»дан қабул қилинган Бахтиёр Ҳамидуллаев ҳақида ҳам илиқ фикрларни айтиш жоиз. У Осиё чемпионлар лигаси гуруҳ баҳсларидаёқ «Пахтакор»га киришиб кетганлигини исботлай билди.

Аммо... Бахтиёр мамлакат чемпионатининг иккинчи турида «Андижон» жамоасига қарши кечган учрашувда жуда суст ҳаракатлари билан эсда қоладиган бўлди. Биз истеъдодли ҳужумчимизни таний олмадик. Очиғи, у ўша куни гол уришдан ҳам гол уриб қўйишдан кўпроқ қўрққандек таассурот қолдирди. Буни, табиийки, мураббийлар ҳам сезишди ва Б.Ҳамидуллаев ўз ўрнини иккинчи бўлимда бошқа ўйинчига бўшатиб берди. У, эҳтимолки, ўз хатти-ҳаракати билан айрим «ашаддий» мухлислар меҳрини қозонгандир, лекин ҳақиқий футбол ихлосмандларининг ранжитгани рост. Профессионализм, бу ўз касбига фидойилик демак. Бу жиҳатда бир бор чекиниш ҳам ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин. Бахтиёрдан эса ишқибозларнинг ҳам, мутахассисларнинг ҳам умиди катта. Зеро, унинг жавоби албатта шунга яраша бўлиши керак.

Иккинчи турда ўтказилган саккизта ўйиннинг ҳеч бирида 0:0 ҳисоби қайд этилмади ва фақат бир учрашув бир томоннинг тўла устунлиги намоён этди. Бу ҳол Зарафшонда «Қизилқум» ва «Трактор» жамоалари ўртасидаги матчда юз берди - 4:1.

Қолган учрашувлар қуйидагича якун топди: «Цементчи» - «Насаф» - 2:1, «Дўстлик» - «Бухоро» - 1:0, «Пахтакор» - «Андижон» - 1:0, «Сурхон» - «Қўқон - 1912» - 2:1, «Машъал» - «Нефтчи» - 1:2, «Металлург» - «Навбаҳор» - 1:1, «Гулистон» - «Самарқанд-Д» - 1:0.

Учинчи тур ўйинлари 6 апрелга белгиланган эса-да, Осиё чемпионлар лигасининг ярим финалига тайёргарлик кўраётган «Пахтакор» футболчилари «Бухоро» жамоаси билан 2 апрелда сафарда учрашади.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1-2. «Нефтчи»	**2**	**2**	**0**	**0**	**6-1**	**6**
1-2. «Пахтакор»	**2**	**2**	**0**	**0**	**6-1**	**6**
3. «Навбаҳор»	**2**	**1**	**1**	**0**	**3-1**	**4**
4. «Цементчи»	2	1	1	0	3-1	4
5. «Дўстлик»	2	1	1	0	2-1	4
6. «Қизилқум»	2	1	0	1	4-2	3
7. «Насаф»	2	1	0	1	4-2	3
8. «Самарқанд-Д»	2	1	0	1	1-1	3
9. «Сурхон»	2	1	0	1	2-4	3
10. «Трактор»	2	1	0	1	2-5	3
11. «Гулистон»	2	1	0	1	1-4	3
12. «Бухоро»	2	0	1	1	1-2	1
13. «Металлург»	2	0	1	1	1-2	1
14. «Андижон»	2	0	1	1	1-2	1
15. «Машъал»	2	0	0	2	1-4	0
16. «Қўқон - 1912»	2	0	0	2	2-7	0

Хотира уйғонса гўзалдир

САХИЙ ҚАЛБ АРМОНИ

Инсон ҳаётида шундай дақиқалар бўладики, унинг қувончи, қалбимизда қолдирган шукуҳи йилларга татийди. Бундай оний лаҳзалар қадрини бирон нарса билан ўлчаб ҳам, баҳолаб ҳам бўлмайди. Дақиқалар қадри ҳақида ўйлаганимда жаннатмакон рақс маликаси, халқ артисти Мукаррама Турғунбоева сўзлаб берган бир воқеа ёдимга тушади. Ўшанда санъатимиз юлдузи инсонийлик илмининг ҳам донишманди эканлигига иймон келтирган эдим.

Таҳририят топшириғи билан «Баҳор» халқ рақс дастасининг чет элга сафари ҳақида мақола тайёрлаш учун Давлат мукофоти лауреати, дастанинг бадиий раҳбари Мукаррама опага қўнғироқ қилдим. Телефонда опанинг самимий ва дилкаш овозлари эшитилди. Ниятимни айтдим:

– Уйга кела қолинг, гаплашамиз, - дедилар.

Сафардан қайтган опани бугун безовта қилиш одобдан эмаслигини ўйлаб ҳижолат чекиб:

– Бугун чарчаб келгандирсиз, эртага учрашсак ҳам бўлади, - дедим.

– Йўқ, ҳеч тортинманг. Мен сиз мухбирларнинг ишини жуда яхши тушунаман...

Опа мени ўзбек аёлларига хос меҳмондўстлик ва эҳтиром ҳамда очиқ чеҳра билан кутиб олдилар.

Бир пиёла чой устида суҳбатлаша бошладик. Аммо опанинг кўзларидаги ўйчанлик назаримдан қочиб қутилмади. У киши ўзларини қанчалик қувноқ, хушчақчақ тутмасинлар қарашларида қандайдир мунг бордек туюлди. Буни эса менга сездирмасликка ҳаракат қилардилар. Ниҳоят, бунинг сабабини сўрашга журъат этдим.

Мукаррама опа менга ялт этиб қарадилар:

– Ҳечқиси йўқ, ўғлим, - дея кулиб қўйдилару, аммо кўзларига ёш келди. Мен жуда ноқулай аҳволда қолдим. Буни сездилар чамаси, кўз ёшларини артиб жилмайдилар.

– Кечирасиз, ўғлим, сиз иш билан келувдингиз-а...

– Иш қочиб кетмайди, аввал нима бўлганини айтиб берасиз.

– Сиз мухбирлардан ҳеч нимани яшириб бўлмайдида, - дея жилмайиб қўйдилар опа. Кейин ўринларидан туриб жавондан бир хат олдилар.

– Мана, ҳаммаси шундан бошланди. Йил бошида хат ташувчи мактуб олиб келди. Манзили нотаниш. Очиб ўқисам, мактуб қариялар уйида истиқомат қилувчи бир мўйсафиддан экан. Хатда ёзилишича, у одам асли андижондан бўлиб, ҳаётнинг азоб-уқубатларини анча тотган, шу билан бирга санъатга жуда иштиёқлари баланд экан. Улар қизларимизнинг рақсларини жуда берилиб томоша қилишларини, шу билан бирга мен билан суҳбатлашиш истаклари борлигини ёзибдилар. Қариялар уйини аниқлаб, отахонни қидириб бордим. Ёшлари 80 дан ошган, оппоқ соқолли нуроний чол эканлар. Уларнинг бизни кўриб, суюнишларини кўрсангиз эди, ўтқизгани жой тополмайдилар денг. Анчагача суҳбатлашиб ўтирдик. Мени бир нарса, яъни отахоннинг санъатни жуда чуқур тушунишлари ҳайратга солди. Шу билан бирга бу кўнгли очиқ мўйсафиднинг соддадиллиги менга жуда ёқди. Суҳбатимиз ниҳоясида аста сўрадим: – Отахон, кечирасиз, болалардан йўқми?

Саволимни эшитиб, отанинг кўзларига ғилт-ғилт ёш айланди. Кейин секингина қўшиб қўйдилар.

– Тақдир, шу экан-да, қизим.

Берган саволимдан ўзим ҳижолат бўлдим. Яна келиб туришга ваъда бериб, ўрнимиздан турдик. Хайрлашув олдидан дуо қилиб, ташрифимиз учун миннатдорчилик билдирдилар. Уйга қайтгач, негадир отахоннинг чеҳралари кўз олдимдан кетмади. Бир-икки кундан сўнг бозор қилиб яна бордик. Жуда хурсанд бўлдилар. Ота-бола тутиндик. Менда отахонни бу ердан уйга кўчириб олиб кетиш фикри туғилди. Минг истиҳола билан бир куни буни уларга айтдим. Отахон эса унамадилар.

– Йўқ, қизим, бу ерга анча ўрганиб қолдим. Минг раҳмат, менга яхшилик қилсангиз, сизга фарзандларингиздан қайтсин, — дедилар ота. Кейин чуқур хўрсиндилар.

Мана бугун эрталаб гастролдан қайтибоқ бозорга тушдик. Тутинган отамга яктак олдим, йўқлаб борсам, отахон бир ҳафта илгари вафот этибдилар. Ана шунақа гаплар, ўғлим.

Мен опага тасалли бериш мақсадида:

– Сиз қўлингиздан келган барча ишни қилдингизку, у ёғи қаричилик.

Опа аста бош чайқадилар.

— Йўқ, ўғлим, мен ҳеч нарса қила олмадим. Отанинг сўнгги дамларида ёнларида бўлолмадим. Лекин бир нарсани ўйлаб қўйдим. Шу уйда отанинг барча маросимларини ўтказмоқчиман.

Мен ўша пайтда бу улкан санъаткорга жудаям ҳавасим келганди. Эл севган рaққосанинг қалби ҳам рақсларидек гўзал, кўнгли эса дарёдек теран эканлигига яна бир бор тан бергандим. Ёдимда, ўша йили Мукаррама опа отанинг бутун маросимларини бекаму кўст ўтказдилар. Лекин барибир кўнгилларида бир дард бор эди. Улар отанинг охириги сўзларини эшита олмай қолганликларидан ўкинардилар.

Шуларни ўйлар эканман, аслида устоз санъаткор билан мулоқотда бўлган ўша дақиқалар ҳам олтиндан қиммат дамлар эканлигини ҳис қилдим. Чунки бундай оний лаҳзаларни кейин қайтариб бўлмайди.

Неъмат РАФИҚОВ.

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР НАМОЙИШИ

Меҳр-саховат, гўзаллик ва янгиланиш байрами Наврўз Қашқадарёда ўзгача шукуҳ билан ўтди

Қарши Отчопари Наврўз муносабати билан қайта ороланиб, яна қашқадарёликларни бағрига олди. Бу ерда Наврўз олдидан катта ҳажмдаги ободонлаштириш ишлари амалга оширилди.

Наврўз тонги одамларни карнай-сурнай садолари Отчопарга чорлади. Вилоят ҳокими Нуриддин Зайниев байрам қатнашчиларини баҳор, яратиш ва яшнатиш байрами билан қизғин табриклади. Шундан сўнг санъаткорларнинг катта байрам дастури намойиш этилди.

Қашқадарё кураги ерга тегмаган полвонлар юрти. Чавандозлари эса улоқ чопишда уста. Байрам дастуридан ўрин олган миллий ўйинлар томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Байрам томошалари кечга яқин вилоят марказидаги Мустақиллик майдонига кўчирилди. Бу ерда халқ сайллари бошланди.

Туман марказларида давом эттирилган тантаналарида миллий қадриятлар, урф-одатлар намойиш этилди. Таниқли санъаткорлар меҳнаткашлар хизматида бўлдилар. Дошқозонларда сумалаклар қайнади.

Шавкат СУЛТОН,
«Ишонч» мухбири.

Суратларда: байрам тантаналаридан лавҳалар.

БАРЧА ҚУЛАЙЛИКЛАРГА ЭГА

Ғаллаорол туманидаги Хонимқўрғон қишлоғида қишлоқ врачлик пункти очилди.

Обод маҳалла йили дастурига биноан тикланган шифо маскани «Олтинбошоқ» ширкат хўжалиги ҳудудида яшовчи 2700 нафардан зиёд аҳолига тиббий хизмат кўрсатади. Барча қулайликларга эга, замонавий меъморий услубдаги ушбу иншоот ҳашар йўли билан қуриб битказилди.

(ЎзА)

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Наврўз байрамини сурхондарёликлар кўтаринки руҳда кутиб олдилар.

Айниқса Қумқўрғон қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи ўқитувчиси ва талабалари байрамга муносиб тайёргарлик кўришди. Коллежда таълим олаётган 600 нафар талаба учун барча шарт-шароитлар яратилган. 8 та спорт тўгараклари доимий равишда ишлаб турибди. Беш мутахассислик бўйича билим олаётган ёшлар ўқишдан бўш пайтларида яратувчилик, ободонлаштириш ишларида фаол иштирок этадилар.

– Талабаларимиз ҳар йили кўкаламзорлаштириш мавсумида фаол иштирок этиб, туманимизни боғ-роғга айлантириш ишига муносиб улуш қўшиб келмоқдалар, – дейди коллеж директори ўринбосари Ботир Маматқулов. – Айни пайтда билим юрти ҳудудида ва 76 гектарлик ўқув ишлаб чиқариш хўжалигимизда 10 минг тупдан зиёд мевали ва манзарали дарахтлар мавжуд. Бу йил минг туп мевали дарахт ўтқаздик.

Ушбу боғ талаба ёшлар ғайрати билан яратилди. Демак, келажакда мазкур боғ янада кенгайиб, кўркамлашади. Яхшидан боғ қолади, деб шунга айтишади-да.

Бундан ташқари, коллеж ёшлари «Обод маҳалла йилида» катта кўча бўйларида уч минг туп мевали ва манзарали дарахт ўтқазишди.

Тўлқин ЖАЛИЛОВ,
«Ишонч» мухбири.

Қилмиш-қидирмиш

«Ҳошимжоннинг уйига ўғри тушибди». Қишлоқни бир зумда эгаллаган хабар барчани сергак торттирди. Онда-сонда далалардан чорва ҳайвонларининг йўқолиб туришини ҳисобга олмаганда, шу вақтгача хонадонларда тинчлик эди.

ҚИШЛОҚДАГИ КУТИЛМАГАН ВОҚЕА

— Шўрлик Ҳошимжон билан хотини қачондан буён ўғилчасининг суннат тўйига йиғишаётган эди-я, - чоли олиб келган хабардан хуноби ошиб қарғай кетди Ҳалимахон хола. - Уйинг куйгур ўғри зотининг-ку ҳаётда косаси оқармайди, бироқ пешона тери билан яшаётган қанча инсонларга зиёни теккани қолади-да.

— Тўғри айтасан, кампир, — хотинининг гапини тасдиқлади Эргашали ака.— Ўзиям тулкининг ёғини ялаган кўринади, бу ўғрилар. Ҳошимжонни тўйга атаб йиққан ун,гуруч, ёғларини куппа-кундузи олиб чиқиб кетибди-я.

— Рангли телевизор, видеомагнитафон, қоплардаги қуритилган ўрик, баргакларини ҳам ўғирлашган, - гапга қўшилди ҳовлида қандайдир юмуш билан банд бўлиб турган кенжа ўғиллари Нурматжон.

Қишлоқ аҳли асосан мевачилик билан шуғуллангани сабаб, мевалардан, айниқса ўрикни бозорбоп қилиб қуритишнинг яхшигина ҳадисини олишган. Шунинг учун ёз бўйи қаттиқ меҳнат билан олтингугуртга буғлаб қуритилган данаксиз ўрик, яъни баргак ва қуруқ ўрикларни имкон қадар баҳоргача асраб яхшироқ нархга сотишга ҳаракат қилишади. Эргашали ака ҳам ичкарида сақлашга ҳали эрта, ҳаво иссиқлиги сабаб қурт тушиб қолади, дея очиқ айвонда сақлаётган қоплардаги бу йилги ҳосилни шу бугундан қолмай омборга жойлашга қарор қилди.

Орадан бир-икки ҳафта ўтгач, тонг саҳарда бомдод номозга турган Эргашали ака ҳовлига чиқиб, омборхонанинг катта очиқ турган эшигига кўзи тушди. Чолининг кетидан чиққан Ҳалимахон хола эса ҳеч нарсадан бехабар эрталабки ризқдан бебаҳра қолмаслик ниятида ҳовли эшигини очиб қўйиш учун дарвоза томонга юрди-ю, турган жойида қотиб қолди. Дарвозахонанинг катта эшиклари ланг очиқ эди. Ҳар куни хуфтондан сўнг ҳовли саҳнини бир сидра кўздан кечириб, дарвозаларни тамбалаб, кейин оромга ётадиган чол-кампир бу одатий ҳолни кечқурун ҳам канда қилишмаган эди, албатта.

Омборхонага кирган Эргашали ака бунинг сабабини дарҳол тушуниб етди. Тирикчиликка ишлатилаётган буғдой, шоли билан бирга баҳорги «илик узилди»га асралган қуруқ ўриклардан ҳам ном-нишон кўринмасди. Бу кўнгилсиз воқеадан тезда қўни-қўшнилар хабар топиб, участка милицияси етиб келди.

Эргашали акага, айниқса, ўғрилар омборхонадаги нарсаларни енгил машинага тўлгунича юклаб, қолган икки-уч қопни ҳам ҳовлидаги турган велосипедга ортиб кетишгани алам қилади. Чунки енгил машина ортидан кетган велосипед изидан бир-икки чақирим масофага қуритилган баргак доналари тўкилиб қолганди. Аммо излар катта асфальт йўлга туташгач кўздан йўқолди.

Кун бўйи участка вакилидан бирорта янги хабар илинжида хуноб бўлиб ўтирган Ҳалима хола:

— Ҳошимжоннинг уйини туғанганлар топилмади-ю, бизникига тушган ўғрилар топилармиди. Худонинг айтгани бўларкан-да. Бўлмаса деярли ҳар куни ярим тунда уйқунгиз қочиб ҳовли айланиб келадиган одатингизни шу кеча қилмаганини қаранг. Энди бўм-бўш омборимиз билан қишни қандай чиқарамиз, — дея ўпкаси тўлиб хафаланди.

- Бўлди, кўп сиқилаверма, қон босиминг яна ошиб кетади. Ҳамма айб ўзимизда, ғафлат босмаса, шу қадар қотиб ухлаймизми?!

Бу пайт маҳалла кўчасида футбол ўйнаётган болаларнинг тўпи баланд пахса девор билан ўралган ҳовлилардан бирига тушди. Бу хонадонда икки ака-ука оилалари билан истиқомат қилишарди. Тунд феъл-атворли бу йигитлар маҳалла аҳлига деярли аралашмас, ҳовлиларида ҳамма вақт қопағон ит сақлашарди. Шунинг учун болалар тўпларини олиш илинжида хонадон дарвозасини юрак ютиб эҳтиёткорлик билан тақиллатишди. Кетма-кет чақиришлардан сўнг дарвоза эшигини уй соҳибларидан бири очар экан, унинг уйқусизликдан қизарган кўзлари, важоҳатидан болалар ўзларини бир қадам ортга олишди.

— Мен сенлардан бу ерда футбол ўйнамаларинг деб неча марта айтганман. Энди бир ками коптокларингни уйимдан олиб чиқиб беришим қолувди, - болаларга бақира кетди у. - Яна бир марта шу ерда ўйнаганларингни кўрсам, коптокларингни ёриб ташлайман.

Болалар унга жавобан иккинчи бу ерда ўйнамасликлари тўғрисида нималарнидир деб чуғуллашишди.

— Мана, шу охиргиси бўлсин. Биттанг кириб тўпингни топиб чиқ, итни ушлаб тураман.

Болаларнинг сардори Рустамжон ҳовлидаги кўкатлар орасидан тўпни олар экан, айвон ичида турган велосипедга кўзи тушиб, ўйланиб қолди. Чунки бу велосипедни у икки ой аввал уч-тўрт қишлоқ нарида турадиган бобосига олиб бериб келганди-да. Бузилган велосипеднинг яроқли ускуналаридан жамлаб ўзи ясагани сабабли уни бир кўришдаёқ таниди ва бу хабарни ота-онасига етказиш учун уйларига шошилди...

Сезгир набирасининг шарофати билан Эргашали ака хонадонидан ўғирланган барча нарсалар оилага қайтарилди. Энг асосийси, ички ишлар ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан қўлга олинган икки ака-ука ҳовлисидаги ертўлалардан катта миқдордаги ўғирлик моллари топилди. Ўнлаб хонадонларни қақшатган муттаҳам ўғрилар ниҳоят қонун олдида жавоб берадиган бўлишди.

Зулфия ЮНУСОВА.

Ўзбекистон енгил, мебел саноати ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси ва Қашқадарё вилоят тармоқ касаба уюшма вилоят қўмитаси вилоят Иссиқлик манбаи ишлаб чиқариш бошқармаси касаба уюшма қўмитаси раиси Илҳом Омоновга падари бузруквори

ФАРМОН отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси Қашқадарё вилояти тармоқ Кенгаши раиси Х. Омоновга падари бузруквори, Ўзбекистон Олий мажлиси депутати

Фармон ОМОНОВнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78; Хатлар, реклама ва эълонлар бўлимлари 56-85-43.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.40

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41–уй.

Тиражи: 21188 Буюртма Г— 201. 1 2 3 4 5 6